

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOPER JE SPREJEL DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN ZA LETO 1960

Za hitrejši razvoj družbenega standarda

Intenzivni razvoj proizvodnje vseh gospodarskih panog, predvsem industrije in kmetijstva — Predvideno proizvodnjo je treba doseči s čim manjšim številom zaposlenih — Potrebno je sistematično izobraževanje kadrov, uvajanje sodobnih tehnoloških procesov in metod dela, izboljšati preskrbo in vsestransko skrbeti za hitrejši razvoj družbenega standarda — Povečati investicijsko vlaganje za stanovanjsko izgradnjo, za šolske, zdravstvene in komunalne objekte — Splošna smer investiranja mora biti v naložbah, ki bodo omogočale nadaljnji razvoj gospodarstva in družbenega standarda v čimvečji meri in v čim krajšem času — Za učinkovitejše združevanje sredstev politično-teritorialnih enot in gospodarskih organizacij, ki bodo letos razpolagale z velikimi zneski — Povečana odgovornost družbenih organov, zborov proizvajalcev glede usmerjanja sredstev na področju komunne

V sredo, 10. februarja, je v Kopru pod vodstvom predsednika OLO tov. Albina Dujca zasedal Okrajni ljudski odbor, ki sta mu prisostvovala tudi ljudska poslanka dr. Marijan Brečelj, državni sekretar za blagovni promet pri Zveznem izvršnem svetu, in Janko Rudolf. Razen okrajnega družbenega plana in okrajnega proračuna za leto 1960 sta ova zbor OLO na tem pomembnem zasedanju sprejela še vrsto važnih sklepov, kakor je na primer odlok o določitvi udeležbe občine okraja Koper in skupnih virih dohodkov, odlok o podaljšanju veljavnosti odlokov o ustanovitvi okrajnih skladov, pooblastilo svetu za družbeni plan in finance za razpolaganje s proračunsko rezervo v letu 1960, izvolitev novih predsednikov in članov svetov OLO itd.

Obrazložitev predloga družbenega plana za leto 1960 je podal podpredsednik OLO in. Peter Aljančič, ki je uvodoma omenil, da je po obširnih predpripravah in razpravah prevladovala orientacija, po kateri so dani vsi objektivni in subjektivni pogoji, ki omogočajo takšno sestavo družbenega plana za leto 1960, da bi že v letu 1960. izvršili osnovne proporce perspektivnega plana za obdobje 1957/61. Razen Okrajnega komiteja ZKS, družbenih organizacij in vseh občinskih ljudskih odborov v okraju so tudi same gospodarske organizacije uvidele, da je potrebno izkoristiti vse zmogljivosti, da bi naloge, ki so postavljene po petletnem perspektivnem planu, izvršili že v letu 1960. K takšni orientaciji je v mnogočem pripomoglo izkustvo naših delovnih kolektivov preteklega leta, ki so uvideli, da je višina osebnega dohodka tesno povezana z delovnim učinkom na posameznem delovnem mestu, zaradi česar so kolektivi zainteresirani na tem, da je njihova proizvodnja čim večja, da so tovarniške kapacitete čimbolje izkoriščene in da je njihova proizvodnja čim cenejša, čim rentabilnejša. Osnovne smernice in naloge gospodarskega razvoja našega okraja za leto 1960 pa izhajajo tudi iz nalog, ki so postavljene v zveznem in republiškem družbenem planu. Na podlagi dosedanjih rezultatov v razvoju proizvajalnih sil ter družbenih odnosov v proizvodnji, predvsem v odnosu na povečano storilnost dela, predvidevamo v letu 1960 še nadaljnje povečanje splošne gospodarske aktivnosti v okraju.

Nato je tov. Aljančič navedel osnovne značilnosti okrajnega družbenega plana za leto 1960, o katerih smo dne 29. januarja t. l. v Slovenskem Jadranu že pisali, nakar je nadaljeval:

Celokupni obseg proizvodnje in blagovnega prometa v letošnjem letu bo prekoračil vsoto 85 milijard dinarjev in bo za okoli 80% večji, kot je bil ustvarjen v letu 1956. S tem bodo tudi osnovne postavke perspektivnega plana prekoračene za okoli 2%. V tem napredku se je najbolj po-

večal družbeni sektor gospodarstva, saj je v letu 1956 zajemal družbeni sektor 85%. v letu 1960 pa že 90% celokupne gospodarske aktivnosti. Skladno z razvojem gospodarske aktivnosti pa raste tudi narodni dohodek. Družbeni plan za leto 1960 predvideva, da bo tudi narodni dohodek ustvarjen v višini, kot je predvideno po perspektivnem planu za leto 1961. Na ta način se bo narodni dohodek povečal napram letu 1956 za več kot 108%. Medtem, ko je narodni dohodek v letu 1956 znašal okoli 11,5 milijarde, bo znašal v letu 1960 že skoraj 24 milijard dinarjev. S tem se bo povečal narodni dohodek na prebivalca za okoli 80% in sicer od 123.000 dinarjev v letu 1956 na 222.000 dinarjev v letu 1960.

Kljub tako naglemu naraščanju narodnega dohodka pa bomo še vedno za okoli 7% izpod republiškega povprečja, kar narekuje,

Nova poroštva za kredite

Na seji Okrajnega ljudskega odbora Koper, ki je bila minulo sredo, so odborniki na predlog okrajnega sveta za družbeni plan ter finance sklenili, da bo OLO Koper dal Jugoslovanski investicijski banki poroštvene izjave za posojila, ki jih bodo najela razna podjetja in ustanove. Tako bo lahko ObLO Koper dobil 7.050.000 dinarjev posojila za izdelavo programov in idejnih projektov za ureditev turističnega naselja v Ankaranu. Komunalna banka v Kopru pa bo dala skoraj 220 milijonov dinarjev posojila tovarni

da moramo tudi v sledečih letih še intenzivno delati na razvoju našega gospodarstva. Porast družbenega bruto proizvoda narodnega dohodka ugotavljamo v vseh gospodarskih panogah, največji pa je v industriji in kmetijstvu. Tako močan porast omogoča vključitev novih zmogljivosti v proizvodnjo, predvsem v

(Nadaljevanje na 3. strani)

Nekaj hladnih dni je tudi na našo obalo zaneslo nekaj snega, ki se je prijel in za kratek čas obležal celo po prisojnih pobočjih nad Portorožem, kot kaže naša slika, posneta minuli teden. Kljub vsemu — kljub snegu in burji — ki sta nekaj dni gospodarila na naši obali, pa se mandlji razcvetajo naprej in zdaj, ko nastopa spet južno vreme, toplo sonce odeva to drevo v belo svatovsko obleko. Po poljih in njivah bo kmalu vse živo in v skladu s pripravljanim načrtom bodo pridni kmetovalci sprejeli prebujajočo se zemljo, jo obdelali in pripravili, da bo čimbolje rodila. Letošnja pomlad bo že videla kmetovanje na obali v novih pogojih, na komasiranih površinah z uporabo najodobnejših dosežkov agrarne tehnike. Intenzivnejše kmetijstvo, večji dosežki v industriji in obrti ter še večji uspehi turizma in gostinstva — to so lepi obeti, ki jih prinaša s seboj nam vsem v veselje prihajajoča pomlad. In prav gotovo je ne čakamo s prekrizanimi rokami, marveč bomo storili vse, da bo vsak izmed nas priložil tudi kar največji osebni delež!

Z OBČINSKE KONFERENCE SZDL V KOPRU

Vse večje uveljavljanje SZDL v družbenem življenju

Na letošnji redni letni konferenci Občinskega odbora SZDL v Kopru, ki je bila minuli petek, so delegati podrobno razpravljali o bodočih nalogah. Sekretar Občinskega odbora SZDL Rado Pišot-Sokol je v svojem izpiznem referatu dal vrsto smernic za nadaljnje delo v letošnjem jubilejnim letu Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije. Uvodoma je delegatom prikazal načela občinskega perspektivnega plana gospodarstva. Dejal je, da bo gospodarstvo koprskе občine letos ostvarilo 30 milijard 23 milijonov dinarjev celotnega dohodka in družbeni proizvod v vrednosti 10 milijard 300 milijonov dinarjev. Ti gospodarski uspehi pa bodo doseženi le, če bodo stopnjevali sistem nagrajevanja po učinku in povečali delovni učinek. V tej zvezi je zastopnik Glavnega odbora SZDL Slovenije in ljudski poslanec za področje koprskе občine Branko Babič še posebej poudaril pomembnost strokovnega izobraževanja delovnih ljudi ter da je življenjska raven delavca odvisna od stopnje proizvodnje, ki je v naši državi iz leta v leto višja.

Na tej konferenci je bilo govora tudi o problematiki kmetijske proizvodnje, saj je le-ta velikega gospodarskega pomena za koprsko občino. Zato so delegati predlagali, naj bi utrdili kooperacijske odnose med privatnimi proizvajalci in kmetijskimi zadrugami. Le takšni odnosi namreč v veliki meri vplivajo tudi na večje hektarske donose in na intenzivnejšo obdelavo zemlje. Ze lani so dosegli povprečni pridelek pšenice v kooperaciji v višini 35 metrskih stotov na hektar, v Marezigah celo 60 metrskih stotov, in krompirja za 20 metrskih stotov več, kot v individualni obdelavi zemlje.

V razpravi o komunalni problematiki koprskе občine so delegati med drugim omenili, da je bilo potrošenih nekaj milijonov dinarjev za reševanje najbolj perečih komunalnih del in so občani prispevali 74.537 prostovoljnih delovnih ur. Zato je bilo moč zgraditi v minulemu letu nekaj vaških poti, vodovodov in drugih komunalnih objektov v vrednosti okrog 40 milijonov dinarjev, kar je predvsem zaslug osnovnih organizacij SZDL, ki so dale pobudo za izvedbo številnih prostovoljnih delovnih akcij.

Pomemben delež je imela Socialistična zveza tudi v političnem in ideološkem izobraževanju svojih članov. Lani je priredila okrog 80 predavanj in 48 proslav v počastitev jubilejnega leta Komunistične partije Jugoslavije, razen tega pa še nekaj seminarjev za člane vodstev osnovnih organizacij. Občinski odbor SZDL je šestokrat razpravljal o krepitvi stanovanjskih skupnosti, ki za sedaj še niso v polni meri zaživele, čeprav imajo dovolj objektivnih pogojev za delo. Še posebej je Občinski odbor SZDL proučeval možnosti sistematičnega izobraževanja delavcev preko tečajev Ljudske univerze, žal pa v tem ni uspel pritegniti za njena predavanja večje število članov v okoliških krajih.

Po daljši razpravi o dosedanjih uspehih osnovnih organizacij pri reševanju najrazličnejših vprašanj s področja političnega in družbenega udeleževanja so delegati občinske konference sprejeli sklepe za nadaljnje delo članov Socialistične zveze.

Med temi sklepi je eden izmed najvažnejših organizacijska okrepitev osnovnih organizacij in povečanje politične aktivnosti članov s prirejanjem raznih predavanj in vključevanjem članov SZDL v politično življenje. Potrebno bo usposabljal odbore osnovnih organizacij za samostojno reševanje lastnih problemov in s tem v zvezi prirediti predavanja ter tečaje za politično in strokovno vzgojo vseh članov, posebno mlajših. Le te naj bi vodstva osnovnih organizacij postopoma vključevala v družbeno življenje, v odbore društev ter drugih političnih organizacij, v organe družbenega upravljanja ter skrbela za njihov duhovni in materialni razvoj. Naloga članov SZDL bo tudi utrditi povezavo z vsemi družbenimi organizacijami ter stremeti za tem, da bodo planske naloge občinskega gospodarstva dosledno izpolnjene, če le mogoče, pred rokom. Delegati so tudi sklenili, naj bi člani Socialistične zveze še v večji meri kot doslej reševali konkretna vprašanja glede oživljanja stanovanjskih skupnosti in potrošniških svetov, povečanja kmetijske in industrijske proizvodnje, izboljšanja komunalnih naprav itd. Še bolj pa naj bi osnovne organizacije izvajale družbeni nadzor nad delom samoupravnih organov ter nad gospodarjenjem in družbeno imovino. Ob zaključku konference so delegati izvolili nov, 49-članski Občinski odbor SZDL Koper, ki bo že v kratkem izvolil novega predsednika ter izporočil in razprave povzel osnovne smernice za delo v letošnjem jubilejnim letu SZDLJ.

Začetek predavanj o problemih socialistične politike na vasi

Ideološka komisija pri OK ZKS Koper je priredila v ponedeljek posvetovanje članov okrajnega političnega in predavateljskega aktiva o pripravah na organiziranje vrste predavanj o problemih socialistične politike na vasi. Član CK ZKS Franc Simončič je na tem posvetovanju, ki so se ga udeležili tudi sekretarji občinskih komitejev ZK in občinski odbor SZDL koprskеga okraja ter kmetijski strokovnjaki govorili o smernicah socialistične politike na vasi, kakor jih je podrobno nanizal v pravkar izdani knjigi Edvard Kardelj z naslovom: Problemi socialistične politike na vasi. Na tem posvetovanju so sklenili, da bodo že v prihodnjem tednu začeli s predavanji v vseh večjih krajih našega okraja, ki bodo prvenstveno namenjena kmečkemu prebivalstvu.

USTANOVIJENA VIŠJA POMORSKA ŠOLA V PIRANU

Okrajni Svet za šolstvo je na svoji seji v torek sprejel predlog o ustanovitvi Višje pomorske šole v Piranu. Ta visoka šola v rangu fakultete ali akademije bo poslej prispevala še večji delež k razvoju slovenskega pomorstva. Več in podrobneje o tem dogodku v prihodnji številki lista.

VODOVOD RAŠA-PULJ

Do 1. maja letos bo dograjen vodovod med Rašo in Puljem. Izvir je v dolini reke Raše in ima dovolj vode, da bo zadovoljil potrebam mesta Pulja. Večina gradbenih del je že končanih. Sedaj polagajo vodovodne cevi.

Z OBČINSKE KONFERENCE SZDL V ILIRSKI BISTRICI

POVSOD NA ČELU BOJA ZA NAPREDEK

V soboto je bila v Ilirski Bistrici izredna občinska konferenca SZDL, ki so se je udeležili delegati iz 41 osnovnih organizacij. Iz poročila, ki ga je podala sekretar občinskega odbora SZDL Mira Lavrenčič, izhaja, da je od 9386 volivcev, članov SZDL 5777 ali 61,5%. Od leta 1958 se je članstvo povečalo za 592 članov. Samo na zadnjih volitvah se je povečalo članstvo za 2%. Precej govora in razprav je bilo tudi o gospodarskem napredku in dvigu proizvodnje v družbenih obratih in privatnih proizvajalcih. Ugotovili so, da so bili v preteklem letu doseženi lepi uspehi in tolikšni kot še nobeno vojno leto. Največji uspehi so bili v industriji, ki je močno dvignila proizvodnjo in istočasno tudi osebni dohodek. Vidni uspehi so bili tudi na področju zadrugnega kmetijstva. Slabša pa je bilo z obrtjo, predvsem uslužnostno, pri kateri beležijo padec. Obširno pomankanje je na obeti uslužnostnega značaja in potreba po znatno večji kot možnosti za zadovoljitev

istih in v tem pogledu niso bile izkoriščene vse možnosti, da bi se stanje popravilo.

Govorili so tudi o razvoju kmetijstva in dali smernice za dvig proizvodnje kmetijskim zadrugam in privatnim proizvajalcem s tem, da ti opustijo drobno kmetijsko proizvodnjo in začnejo sodelovati s kmetijskimi zadrugami, ki so vsak dan močnejše. V preteklem letu so bili doseženi vidni uspehi pri kooperaciji drobnih proizvajalcev s kmetijskimi zadrugami. Tako je v vasi Smrje nastala prva sadjarska skupnost v okraju Koper z 91 ha sadovnjakov, kjer bo čez nekaj let okrog 5 ton pridelka na ha. Pri tem delu je prisneli zasluge vaškemu odboru SZDL, ki je svoje člane pravilno usmerjal in pobijal zastarela mišljenja ter konservativizem. Pohvalili so za njihovo delo vaške odbore SZDL, Veliko brdo, Studena gora, Čolje in Novokrajina, ki so uspešno reševali razne gospodarske in komunalne zadeve vasi. Na pobudo organizacij SZDL, krajevnih odborov in

drugih družbenih in političnih organizacij so v vsej občini napravili 85.015 prostovoljnih delovnih ur v skupni vrednosti nad 8 milijonov dinarjev. S prostovoljnimi delom so napravili več kilometrov novih vaških poti, več kilometrov vaških in poljskih poti pa so popravili. Delali so tudi na urejevanju drugih komunalnih objektov po vaseh, kakor na primer vodovodi, kanalizacija in tako dalje.

Govora je bilo tudi o stanovanjskih skupnostih, ki sta bili ustanovljeni že lansko jesen, nista pa še do danes našli pravih prijemov za reševanje tistih nalog, ki so namenjene temu organu.

Konferenca je tudi postavila smernice za nadaljnje delo, predvsem v zvezi s pripravami na V. kongres SZDL Jugoslavije. Delegati so dali več predlogov za gospodarsko dejavnost in družbeno življenje. Konferenca sta se udeležila tudi republiški poslanec za bistriško področje Janko Rudolf in sekretar okrajnega odbora SZDL Ivan Mavšar. J. Š.

Sprehod PO SVETU

FRANCOSKI ZDRAVNIKI PROTESTIRAJO

Na zadnjem zasedanju generalne skupščine francoskih zdravnikov in članov zdravstvene službe so sprejeli resolucijo, v kateri med drugim izjavljajo: »Naša dolžnost je, da se kot zdravniki in odgovorni državljani javno izrečemo proti eksploziji prve francoske atomske bombe. Istočasno opozarjamo javnost na nevarnost sprico povečanja radioaktivnosti in kopičenja atomskega orožja.« Na koncu te resolucije menijo francoski zdravniki, da bo Francija najboljši prikazala svetu svojo veličino, če bi na bližnjem sestanku velikih štirih sprožila in dosledno zagovarjala pobudo za atomsko razorožitev.

INDIJA BO OKREPILA OBRAMBNO MOČ

Te dni zaseda indijski parlament. Predsednik republike Prasad je pozdravil prizadevanja ZDA in Sovjetske zveze za razorožitev in ohranitev miru ter dejal, da je Hruščev »glasnik miru«. Predsednik vlade Nehru pa je predlagal, naj bi zaradi stalnih vojaških zapletov z LR Kitajsko v tretji petletki dali prednost obrambni industriji. Indijski parlament je tudi razpravljal o sedanjih neprijateljskih odnosih med Kitajsko in Indijo, ki bi jih lahko odpravili samo pod določenimi pogoji, ker Indija ne bo sprejela enostranskega sklepa Kitajcev o mejah in obmejnem pasu.

PONOVA ODLOŽITEV RAZGLASITVE CIPRSKE REPUBLIKE

Predsednik in podpredsednik ciprske republike nadškof Makarios in dr. Kučuk sta v ponedeljek obdoločila britansko vlado, da je povzročiteljica neuspelih pogajanj glede proglastitve ciprske republike. Velika Britanija namreč še vedno trdovratno vztraja na prvotni zahtevi v zvezi z njenimi vojaškimi oporišči na Cipru, ki bi dejansko pomenili kršitev demokratičnosti. Zato je bilo sklenjeno, da bodo odložili razglasitve ciprske republike za nedoločen čas, vendar pa ne bodo prekinili s pogajanj, da bi ta spor čimprej rešili.

POŠTENA BESEDA

Znani avstrijski časopis Die Österreichische Nation je te dni objavil zanimiv članek, v kateri

Vneboj vestah

BONN — Sovjetski veleposlanik v Bonnu Smirnov se je razgovarjal o berlinski zadevi s predsednikom socialnodemokratske stranke Ollenhauerjem. Zvedelo se je, da se je sovjetski veleposlanik sestel z Ollenhauerjem že 13. januarja in ga obvestil o »naziranjih krogov SSSR v zvezi z reševanjem berlinskega problema.«
FRUNZE — Skozi tri sovjetske republike, Uzbekistan, Kirgizijo in Kazahstan bodo napeljali plinski vod, ki bo povezoval njihova glavna mesta. Dolg bo nad 800 km. Načrt so že sestavili, dela pa bodo končana leta 1964.
NIKOZIJA — Več sto prebivalcev grških vasi na Cipru je te dni sodelovalo v mirnih demonstracijah, v katerih so zahtevali, da njihove vasi ne vključijo v ozemlje britanskih oporišč na jugozahodnem delu otoka. Demonstranti so poslali protestno brzojavko podtajniku v britanskem kolonialnem ministrstvu Ameriju, da bi z Makariosom in Kučukom dosegel soglasje glede oporišč.

Ljudska univerza

V nedeljo, 14. februarja bodo ob 10. uri predvajali za otroke naslednje risanke: »CAPEK IN CAPEK, ZACARANI DVOREC V DUDINCIIH IN BAJKA O STRAHU. Predstava bo v prostorih doma Svobode.

V torek, 16. februarja bo ob 20. uri v mali dvorani gledališča v Kopru predavanje NAS LETOSNJI DRUŽBENI NAČRT. Predava podpredsednik OLO KOPER inž. Peter Aljančič.

V četrtek, 18. februarja bo ob 16. uri za kolektiv podjetja Slavnik predavanje NASH POLITIKA AKTIVNE KOEKZISTENCE. Predava novinar Angel Bertok.

rem odločno podpira zahteve koroških Slovencev po uveljavljanju njihovih manjšinskih pravic in zagotovitvi nacionalnega obstoja. Casopis meni, da morajo vsakogar, ki pozna življenje na Koroškem, presenetiti izpadi avstrijskih oblasti do pripadnikov slovenske manjšine, ki so čestokrat v nasprotju z avstrijsko ustavo, raznimi mednarodnimi sporazumi in imajo svoj izvor v velikomemški ideologiji. Ta mesečnik opozarja tudi na nevarnost, ki preti mirnemu sožitju, če ne bodo priznane koroškim Slovincem zakonite pravice, kot je na primer uvedba dvojezičnega šolstva itd.

GRONCHI V MOSKVI

Svetovna politična javnost je te dni z velikim zanimanjem spremljala obisk predsednika italijanske republike Gronchija v Sovjetski zvezi. Italijanski državnik se je večkrat sestel s predsednikom prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Vorosilovom, katerega gost je bil, in predsednikom vlade Hruščevom. Razgovarjali so se o mednarodnem položaju in o odnosih med Italijo ter Sovjetsko zvezo. Značilna je Gronchijeva izjava, da so voditelji obeh držav 40 let samo ugotavljali vzroke, ki jih razdvajajo, nikdar doslej pa niso govorili o možnosti zblizanja in prijateljskega sodelovanja.

AKTUALNA FOTOGRAFIJA

Moža, ki jima je de Gaulle zaupal »pomiritev znotraj pomiritev«, to je, vzpostavitev reda in sporitve upornih francoskih kolonistov v Alžiru. Levo je general Maurice Challe, novi poveljnik oboroženih sil Francije v Alžiriji, ki je na tem položaju nasledil odstavljenega zloglasnega padalskega generala Massuja, ter general Jean Gracieux, novi načelnik civilne javne varnosti v Alžiru. Slika sta v vojaškem helikopterju, s katerega sta vodila akcijo proti zabarikadiranim upornikom v Alžiru. Vsekakor bi Francija, če bi zmagali uporniki v Alžiru in potem še v metropoli, zajadrala naravnost v fašizem.

Z OBČNEGA ZBORA LJUDSKE TEHNIKE V ILIRSKI BISTRICI

Tehnično znanje je nujen del splošne izobrazbe

V nedeljo, 7. t. m., je bil v Ilirski Bistrici občni zbor društva Ljudske tehnike. Iz poročil, ki sta jih podala predsednik društva Fr. Žele in tajnik Ljudevit Nojman, je razvidno, da ima društvo preko 500 članov, ki so vključeni v razne sekcije, ki delajo v okviru Ljudske tehnike. V preteklem letu so imeli sekcije: avto-moto,

modelarsko, fotografsko in radio-amatersko.

Te sekcije so lani priredile več tečajev za člane, na katerih so pridobili znanje iz dotične panoge. Najbolj aktivna je bila avtomoto sekcija, ki je imela za to tudi največ pogojev. Zato so sklenili, da naj se ta sekcija odcepi od Ljudske tehnike in postane

Kronika nesreč

Dne 4. februarja se je zgodila prometna nesreča na cesti III. reda pri mehanični delavnici Kosar v Piranu, kjer je avtomob podjetja »Slavnika«, ki ga je upravljal Ivan Rutar, zaradi slabih zavor — blokiranje prvega desnega kolesa — zadel v osebnih avtomobil. Na osebnem vozilu je nastala škoda v višini 35 tisoč dinarjev, telesnih poškodb pa ni bilo.

Hujša prometna nesreča se je zgodila pri Planini, kjer je neznan potniški avtomobil dne 1. t. m. povozil pešca Janeza Cimpermana, oskrbovanca doma onemoglih v Planini. Voznik osebnega vozila je strahopetno pobegnil, čeprav je vsem voznikom znano, da morajo brezpogojno nuditi ponesrečenemu prvo pomoč. Ponesrečenec je obelzani s hudimi poškodbami na cesti, polzvedbe za neznanim voznikom pa so v teku.

Voznik in lastnik osebnega vozila

Mladina bo letos nadaljevala veliko delo

Praznik mladinskih delovnih brigad bo tudi letos uvod v začetek del in nadaljnjo gradnjo avtomobilske ceste »Bratstvo enotnost«. 55 tisoč mladih kmetov, študentov, srednješolcev in delavcev bo 1. aprila znova združilo svoje napore, da bo do nastopa zime naša domovina zopet bogatejša za 104 kilometre sodobne avtomobilske ceste. Od krajev Malošišta do Vladičinega hana in od Udove do grške meje bo odmevala pesem mladih graditeljev, ki bodo prišli skozi to enotno šolo bratstva in prijateljstva še bolj usposobljeni za življenje in veliko poslanstvo, ki ga nalaga mladi generaciji naše ljudstvo in Zveza komunistov Jugoslavije.

Med mladimi graditelji bo tudi letos lepo število mladine iz koprškega okraja. Naša mladina noče zaostajati niti malo za mladino drugih okrajev, in najmanj kar bodo zopet storili je to, da bodo ponovili lanski uspeh naših brigad, ki so veljale med graditelji avtomobilske ceste za najbolj marljive in disciplinirane.

Ker vsa naša javnost z zanimanjem spremlja priprave na letošnjo akcijo in se že srujejo prve primorske brigade, smo se obrnili na predsednico OK LMS v Kopru Marijo Vogričevico in ji v zvezi z letošnjo udeležbo naše mladine postavili nekaj vprašanj.

— Koliko mladincev in mladink iz našega okraja bo sodelovalo na letošnji zvezni akciji?

— Predvidevamo, da bo pri nadaljnji gradnji ceste »Bratstvo enotnost« sodelovalo letos iz našega okraja okrog 500 mladincev

in mladink. CK LMS nam je poslal obvezo samo za prvo izmeno, vendar računamo na sodelovanje dveh srednješolskih in dveh delavsko-kmečkih brigad.

— Kdaj bo šla na avton. obilsko cesto prva brigada in kakšno ime bo nosila?

— Naša prva brigada, ki bo nosila ime heroja Toneta Tomšiča bo odšla na delo 1. aprila in bo sestavljena iz delavske in kmečke mladine. Istočasno se bo vključilo v slovensko brigado TVD Partizan nadaljnjih 30 mladincev našega okraja.

— Minulo leto smo govorili o nekaterih pomanjkljivostih pri sestavljanju brigad. V čem ste imeli največ težav in kako se jih boste letos izognili?

— Naj navedem osnovno slabost: pri mobilizaciji so sodelovali le občinski komiteji mladine, medtem ko bi moralo biti težišče dela v samih aktivih mladine. Ugotovili smo tudi, da so ostale politične organizacije storile lani premalo in niso v dovoljni meri seznanjale mladine s pomenom te akcije.

Posledice takega odnosa so se kasneje pokazale ponekod negativno v samem sestavu brigad, kjer smo imeli precej težav s posamezniki, ki niso imeli najboljših moralno-političnih vrednot. Prav temu se želimo letos izogniti, da bo delovna akcija zares šola za napredno mladino, ki je že doslej mnogo obetala, vendar ni imela priložnosti oblikovati in izpopolnjevati svojih sposobnosti. S to mladino bomo hkrati dobili

tudi vodilni kader v mladinskih aktivih, organih družbenega samoupravljanja, v stanovanjskih skupnostih, aktivih mladih združenikov in drugod kjer dela mladina.

— Zvedeli smo, da je za letošnjo zvezno akcijo med našo mladino še posebno veliko zanimanje. Ali gre za povsem nove prijavitelje ali tudi mladino, ki je že sodelovala?

— Lahko vam zagotovim, da se več kot 90 odstotkov lanskih brigadirjev želi tudi letos vključiti v brigade. Vendar bomo pri sprejemanju prijav morali upoštevati predvsem novice, kajti namen te akcije je, da gre skozi tako šolo, kjer ima mladina vso priložnost obogatiti svoje znanje, čim več mladih ljudi.

— Ali je OK LMS v Kopru zagotovil letošnjim brigadam dober vodilni kader?

— Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je letos izbira vodilnega kadra za naše okrajno vodstvo neprimerno lažja kot doslej. Prejšnje leto je namreč vzniklo iz vrst mladine dovolj dobrega vodilnega kadra in se nanj popolnoma zanesemo, čeprav vemo, da bo treba letos v še večji meri skrbeti za razvijanje najrazličnejših oblik dejavnosti brigad v prostem času, kar bo obogatilo notranje življenje teh mladinskih enot. Skladno s tem stremljenjem so potekali tudi seminarji, ki jih je za mladinske voditelje organiziral CK LMS.

— Kako pa boste zadovoljili tisto mladino, ki letos ne bo mogla sodelovati na zvezni akciji?

— Vprašanje moram povezati z letošnjim kongresnim letom, ko bodo v našem okraju organizacije SZDL nosile najrazličnejših lokalnih delovnih akcij, kjer naj bi v prvi vrsti sodelovala mladina. Naše okrajno vodstvo pa stremi posebno za tem, da bi letos nadaljevali z gradnjo ceste v Brkinih. Zato menim, da bo letos lahko slednji mladinec in slednja mladinka, ki želi sodelovati v velikem delu mlade generacije, stopil pod brigadno zastavo. (bb)

Mladinska konferenca v Ilirski Bistrici

V nedeljo, 31. januarja, je bila v Ilirski Bistrici mladinska konferenca, ki se je udeležilo 52 delegatov iz 20 aktivov ljudske mladine. Vseh mladincev in mladink je v občini 1540. V organizacijo pa je vključenih 760. Ugotovili so, da so mladinske organizacije do sedaj imele premalo pomoči od drugih družbenih in političnih organizacij. Tudi OO ZKS je nudil mladini premalo pomoči pri njihovem delu. Govora je bilo tudi o težavah, ki jih ima mladina, predvsem na vasi. V več vaseh nimajo niti prostorov, kjer bi se shajali. Sklenili so, da bodo dali 25 mladincev in mladink v mladinske delovne brigade. Končno so izvolili 25-članski občinski komite mladine.

Napoved vremena

Vdor polarnih zračnih gmot se je razširil na ves evropski kontinent, tako da smo v zadnjem razdobju imeli vrhunec letošnje zime. V več-

jem delu kontinenta pada sneg, je v južnih predelih Jadrana so v minulih dneh zabeležili nekaj dežja.

V času med 12. in 19. februarjem se vreme bistveno ne bo spremenilo. Tudi v Primorju je do konca prihodnjega tedna pričakovati hladno vreme s pomejajočo burjo. Tople zračne gmote, ki se valijo iz Sredozemlja pa bi utegnile trčiti v zid polarnega zraka že v doglednem času, kar bo povzročilo nove padavine in dvig temperature. Kmalu zatem pa je pričakovati občutne otoplitve.

Novice S TRZASKEGA

Slovenska prosvetna zveza je 7. t. m. priredila v tržaškem Avditoriju Prešernovo proslavo. O Prešernu je govoril predsednik SPZ dr. Andrej Budal, ki je opisal življenjsko pot in veličino našega največjega pesnika. Po govoru dr. Andreja Budala so pevski zbori zapeli več pesmi, otroci šentjakobskega prosvetnega društva pa so recitali zbirne recitacije. Splet srbskih kol je zaplesal ansambel prosvetnega društva »Rado Pregarc« iz Rojana, Skorklje, lepo pa

so se izkazali tudi posamezni recitatorji Prešernovih pesmi.

Minuli petek je bila še devinsko-nabrežska občinskega sveta, ki je razpravljal o uporabi 176 milijonov lir za javna dela. Med ta sodi razširitev vodovodne napeljave, obnova cest, ureditev pomola in pristanišča v Sesljanu ter ureditev kanalizacije. Odborniki so tudi sprejeli sklep o gradnji dveh novih stanovanjskih posloplj v Sesljanu in Sempolju.

Po najnovejših podatkih primanjkuje v Trstu okrog 6 tisoč stanovanj. Med prošle za nova stanovanja pa je več kot 2800 ezulov.

V tržaških gospodarskih krogih so z zadovoljstvom sprejeli vest o podpisu sporazuma glede prometa CSR skozi Trst. Ta sporazum predvideva najmanj 150 tisoč ton češkoslovaškega blaga, ki naj bi ga odpremlilo tržaško pristanišče. V Trstu pa menijo, da bodo čez dve leti znatno povečali promet s češkoslovaškim blagom, ker so možnosti, da bi lahko skozi Trst prepeljali vsaj pol milijona ton raznega tranzitnega blaga.

Družba »Babcock and Wilcox Company« je podpisala s tržaškim podjetjem CRDA sporazum o gradnji in prodaji ladij trgovske mornarice z napravami na jedrski pogon. Ameriška družba bo priskrbela načrte in tudi nudila podjetju CRDA vso tehnično pomoč. Ta sporazum naj bi veljal 10 let in bo znatno koristil italijanski pomorski industriji, ker je CRDA edina ladjedelnica v Evropi, ki je sklenila kooperacijsko pogodbo z eno izmed najmočnejših ameriških družb na področju uporabe jedrske energije v ladjedelstvu.

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradašnja. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev all 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopislov in fotografije ne vračamo. — Tisk in klišej tiskarna CZP »Primorski tisk«.

NADALJEVANJE POROČILA O SEJI OLO KOPER, KO SO SPREJEMALI DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN ZA LETO 1960

• Za hitrejši razvoj družbenega standarda

(Nadaljevanje s 1. strani)
kovinski industriji in izdelovanju plastičnih mas, v živinoreji ter v pomorskem in cestnem prometu.

Na porast družbenega bruto proizvoda, kakor tudi narodnega dohodka, vpliva tudi boljše koriščenje obstoječih zmogljivosti, boljše oskrba s surovinami in potrošnim materialom tako domačim kakor tudi iz uvoza. Razvoj kmetijstva ima še prav posebno mesto in vlogo v letošnjem družbenem planu, kar je tudi skladno z nalogami perspektivnega plana. Nam je poznano dejstvo, da je ta proizvodna panoga ostala še najbolj nerazvita in da imamo zaradi tega še največ težav v blagovnih odnosih na trgu. Zato je tudi hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje in večji porast kmetijskih artiklov na trgu osnova nadaljnjemu razvoju celokupnega gospodarstva. Poleg tega, da igra kmetijska proizvodnja izredno važno vlogo v stabilizaciji naših odnosov z inozemstvom in izravnavanju naše plačilne bilance pa je izredno važno tudi v realizaciji povečane osebne potrošnje. Če samo dejstvo, da je Okrajni ljudski odbor že predhodno razpravljaval o kmetijski proizvodnji za leto 1960 jasno kaže, da je vprašanje kmetijske proizvodnje v leto 1960 izredno važno in da je zato treba mobilizirati vse sile na izvršitev postavljenih nalog v pogledu kmetijske proizvodnje v leto 1960.

Predpogoj za tako rast proizvodnje so pa seveda vlaganje v osnovna sredstva podjetij. Osnovna vrednost osnovnih sredstev je znašala v letu 1956 21 milijard 300 milijonov, v letu 1960 pa bo znašala preko 43 milijard 700 milijonov dinarjev. Torej je tudi v povečanju osnovne vrednosti osnovnih sredstev dosežen velik napredek, saj znaša povečanje v štirih letih 105%. Najbolj so se povečala osnovna sredstva v panogah industrije, rudarstva ter prometa. Ti dve panogi sta zajemali v letu 1956 70% vseh osnovnih sredstev, dočim bosta v letu 1960 zavzemali že 77% udeležbe v celotnem gospodarstvu.

Enako gibanje imamo tudi v obratnih sredstvih, ki so norasla za 106% napram letu 1956, tako da so se celokupna obratna sredstva v gospodarstvu dvignila od 6 milijard 800 milijonov na 14 milijard 200 milijonov dinarjev v letu 1960. Največ obratnih sredstev koristi industrija, ki je bila v letu 1956 udeležena s 50% na vseh obratnih sredstvih v gospodarstvu in v letu 1960 pa se predvideva, da bo ta udeležba znašala 56%. Pri tem lahko ugotavljamo, da je večja sproščenost pri dodeljevanju obratnih sredstev doprinesla tudi k večji aktivnosti v gospodarjenju.

Ugodne pogoje za start na nivo predvidene proizvodnje za leto 1960 so ustvarili predvsem ugodni rezultati izvršitve plana v lanskem letu. Četudi smo pred enim letom razpravljali o napečnosti in velikih ambicijah družbenega plana za leto 1959, smo zendar lanskoletni plan v proizvodnji in blagovnem prometu presegli za skoraj 3 milijarde dinarjev. Značilno pri tem je, da so vse gospodarske panoge prekoračile planska predvidevanja.

Posebno važno je dejstvo, da je narodni dohodek v lanskem letu za 10% višji, kot je predvideval družbeni plan. Narodni dohodek je prekoračen v vseh panogah — razen v kmetijstvu. Toda tudi v kmetijstvu je pri kmetijskih zadrugah prekoračen. Največje povečanje pa zaznamujemo v industriji, kjer je narodni dohodek za 14% prekoračil planska predvidevanja in je za 40 odstotkov večji kakor v letu 1958. Ti rezultati nam dokazujejo, da smo lansko leto dosegli največji napredek v razvoju proizvodnje in da lahko pričakujemo vsaj isti tempo porasta proizvodnje tudi v letošnjem letu.

Od tega povečanja proizvodnje, predvsem pa povečanja narodne-

ga dohodka so imele največjo korist predvsem gospodarske organizacije same. Čisti dohodek gospodarskih organizacij v lanskem letu je skoro za eno milijardo večji, kakor ga je predvideval družbeni plan. Zaradi te prekoračitve plana so gospodarske organizacije dobile na osebnih dohodkih za okoli 10% več sredstev, poleg tega pa so tudi pojačale svoje sklade, ki so za okoli 500 milijonov višji, kot je predvideval družbeni plan. Na osnovi tega se predvideva, da bo del čistega dohodka za sklade v gospodarskih organizacijah lansko leto znašal okoli 2 milijardi 200 milijonov dinarjev.

Pogoji za stimulatívno proizvodnjo za leto 1960 se niso prav nič poslabšali, ampak celo izboljšali. Doslej so smele gospodarske organizacije izplačevati iz čistega dohodka akontacije osebnih dohodkov med letom največ do višine skupnega zneska minimalnih osebnih dohodkov delavcev, povečanih za 50 odstotkov. Sprememba 14. člena zakona o sredstvih gospodarskih organizacij pa ukinja vse omejitve pri uporabi doseženega čistega dohodka za izplačilo osebnega dohodka, pač pa je pooblaščen Zvezni izvršni svet, da po potrebi izda predpise o prabi čistega dohodka za izplačevanje akontacij na osebne dohodke med letom. Razumljivo je, da bo Zvezni izvršni svet izdal omejen predpise samo v primeru, če bodo to terjale razmere v gospodarstvu oziroma na trgu. Če se bodo razmere normalno razvijale, pa taki predpisi ne bodo potrebni.

S tem je podana tudi večja stimulacija za delovni učinek, ker ni nobene prepreke več, da se ne bi moglo izplačevati celotnih zaslužkov, doseženih po učinku, kar je bil še primer v preteklih letih in kar je tudi zaviralo večji delovni elan na delovnih mestih.

V nadaljevanju je tov. Aljančič obširneje govoril o predvideni in močno povečani proizvodnji v vseh proizvodnih panogah. Najvišje povečanje je predvideno v industriji in rudarstvu ter v prometu. Fizični obseg industrijske proizvodnje v leto 1960 bo v primerjavi z letom 1959 višji za 43,5 odstotka, s čimer bo po perspektivnem planu predvidena proizvodnja za leto 1961 dosežena v letu 1960, oziroma celo prekoračena. Okrajni investicijski sklad pa

čena za 1 odstotek. Največji delež bosta prispevala kovinska in kemična industrija.

V kmetijstvu predvidevamo največ povečanja proizvodnje na družbenih posestvih in v kooperaciji, saj bo pri normalnih vremenskih pogojih za 20% višja kot lansko leto. Pri družbenih posestvih in zadrugah ekonomijah se predvideva povečanje proizvodnje za 128%. Predvideni porast kmetijske proizvodnje pa bo možno doseči z doslednim in gospodarnim izkoriščanjem zemlje in zlasti s pravočasnim obdelovanjem. Zato bo treba kmetijsko proizvodnjo še nadalje modernizirati, zlasti s povečanjem mehanizacije in tudi z večjo uporabo umetnih gnojil.

Po analizi možnosti, ki jih imamo za povečanje živinorejske proizvodnje, upoštevajoč, da smo v tej stroki kmetijstva v največjem zaostanku glede izpolnitve petletnega plana, predvidevamo v letošnjem letu povečanje za 27%. Tako bomo mogli doseči 98% obsega živinoreje, predvidenega po perspektivnem planu.

V mejah racionalnega izkoriščanja gozdov bo treba nekoliko povečati sečnjo, vendar tako, da bomo še nadalje krepili iglaste gozdove, kjer naj bi se sekalo le 77% od prirastka, vsem ko naj bi se pri listavcih zajelo 7% iznad prirastka.

Skladno s povečanjem proizvodnje in povečanjem osebne potrošnje se postavljajo pred podjetja cestnega prometa zelo velike naloge, prav tako pa je treba ojačati tudi pomorski in potniški promet. Pristaniški promet se bo v letošnjem letu povečal za 75%. Nujno bo treba nadaljevati z izgradnjo operativne obale, v letošnjem letu pa tudi predvidevamo, da bo zaključeno trasiranje železnice do Kopra. Splošna plovba naj bi že v letošnjem letu dosegla po perspektivnem planu predvideno tonažo ladjevja, v prometnih uslugah pa bo perspektivni plan že prekoračila za 18 odstotkov.

Tovariš Aljančič je nato obširneje govoril o potrebi uvajanja avtomatizacije in elektronike v naša podjetja in predlagal pripočilo vsem proizvodnim organizacijam, naj proučijo v svojih tovarnah možnosti za uvedbo avtomatizacije in naj pripravijo konkreten načrt za njeno uvajanje v letu 1960, oziroma celo prekoračeno. Okrajni investicijski sklad pa

naj skladno z republičkim in zveznim investicijskim skladom materialno podpre zahteve po avtomatizaciji.

Posebno obširno je referent obdelal poglavje o blagovnem prometu, o čemer bomo več poročali v naslednjih številkah našega lista. Med drugim je dejal:

»Vsa zadnja leta, predvsem pa v letih izvajanja perspektivnega plana smo priče izredno naglemu naraščanju blagovnega prometa. V lanskem letu je ves blagovni promet znašal blizu 21 milijard dinarjev, letošnji okrajni družbeni plan pa predvideva povečanje blagovnega prometa za nadaljnji 2,4 milijard dinarjev ali za 12%. S tem bo celotni obseg blagovnega prometa že dosegel višino okoli 24 milijard dinarjev.

Blagovni promet na drobno se bo po predvidevanjih družbenega plana povečal glede na lanskoletno realizacijo za nekaj več kot 10%, promet na debelo pa za nekaj manj kot 10%. Zaradi boljše organizacije zunanjetrgovinskih podjetij se predvideva tudi v zunanjetrgovinski realizaciji nekoliko večji porast, in sicer za okoli 16%. S takim povečanjem bo že v letošnjem letu presežen skupni blagovni promet v trgovini na drobno in zunanji trgovini.

Tempo porasta v trgovini na debelo je precej počasnejši, kot je predvideval perspektivni plan. Tako bo v letošnjem letu doseženo vsega nekaj nad tri četrtine prometa v trgovini na debelo. To dejstvo pa je vsekakor pozitivno, ker smo na ta način uspeli vlogo posredovanja v trgovini bolj znižati, kakor je to predvideval perspektivni plan, zaradi česar je potrošnik hitreje in tudi ceneje oskrbovan.

Referent je predlagal v zvezi z učinkovitejšim izboljševanjem trgovske mreže vrsto nalog okrajni trgovinski zbornici, občinskim ljudskim odborom in kolektivom na področju blagovnega prometa.

Prav tako je tovariš Aljančič ob analizi stanja v gostinstvu in turizmu nakazal najbolj pereče probleme, ki jih bo treba rešiti v leto 1960. Letošnji družbeni plan v gostinstvu in turizmu predvideva povečanje prometa za 16%, s čimer bi bil dosežen promet, ki je predviden po perspektivnem planu za leto 1961.

Kakor smo že omenili, bomo v prihodnjih številkah našega lista posvetili več prostora nekaterim posebno važnim poglavjem iz predloga za letošnji okrajni družbeni plan (zaposlenost in delovna storilnost, investicije, potrošnja in družbeni standard, razmerje med dohodki občin in okrajna 1956—60 itd.), ki ga je podal tovariš inž. Aljančič. Ob zaključku svojega predloga je podpredsednik OLO tov. Aljančič izrazil prepričanje, da bodo postavke predloženega družbenega plana dosežene ob ustreznih aktivnostih okrajnega in občinskih ljudskih odborov ter delovnih kolektivov in s pomočjo naših političnih organizacij.

Nato je podal obrazložitev in predlog okrajnega proračuna za leto 1960 tajnik OLO tov. Cr t Kolenc.

Tudi o obširni, tehtni in vsestranski razpravi k predlogoma okrajnega družbenega plana in proračuna za leto 1960 bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Nabratko

V LR HRVATSKI BODO GRADILI SILOSE

Do začetka letošnje žetve bodo zgradili v LR Hrvatski več silosov s skupno zmogljivostjo 12 tisoč vagonov žita. Novi silosi bodo v Splitu, Vinkovcih, Virovitici, Valpovcu, Požegi, Karlovcu, Puluju itd.

DOMAČI KAMGARN

Konec februarja bodo začeli prodajati kamgarn, narejen iz volne makedonskih ovac pasme Merino. To bo prvi domači kamgarn in v prodaji bo deset vrst, ki v ničemer ne zaostavajo za kamgarni, izdelanimi iz avstralske ali ameriške volne.

NOVA NAHAJALIŠČA ŽELEZOVE RUDE

V okolici Kraljeva v Srbiji so pred dnevi odkrili nova bogata nahajališča železove in magnezitove rude. V kratkem bodo osnovali podjetje, ki bo začelo izkoriščati to neprispevano odkrito rudno bogastvo.

NOVA TOVARNA ZDRAVIL

V Vrhu so dogradili novo tovarno zdravil, ki bo letno ostvarila približno pol milijarde dinarjev bruto produkta. Njena proizvodnja bo usmerjena v glavnem v izdelavo raznih sirupov.

NOV MOST ČEZ DRAVO

V Osijeku bodo začeli graditi 192 metrov dolg in 10,5 metra širok jekleni most čez Dravo. Njegova gradnja bo veljala okrog 250 milijonov dinarjev. Novi most bo velikega gospodarskega pomena za nadaljnji razvoj Baranje, kjer so velike površine posajene z žitom in koruzo.

kje so ladje

P/I »BIHAČ« je 12. februarja priplula v Porto Marghera (Benetke, Italija), kjer manipulira s tovorom.

M/I »BLEB« je na poti v New York, kamor prispe 20. februarja.

M/I »BOHNJE« je na poti iz Milford Havena v Jugoslavijo, kamor prispe 9. februarja.

M/I »BOHINJ« je 9. februarja priplula iz Milford Havena v Split, kjer manipulira s tovorom.

M/I »BOVEC« je 6. februarja priplula v Trst, kjer razklada tovor, nato pa odpelje v Benetke, kjer bo naložila blago v Porto Marghera.

P/I »DUBROVNIK« je 6. februarja odpeljala iz Sibenika s tovorom za Antwerpen.

M/I »GORANKA« je 6. februarja priplula v ZDA, kjer razklada tovor.

M/I »GORENJSKA« je 12. februarja priplula iz Bakra v Beyrouth, kjer odlaga tovor, nakar odpelje še v Port Said in Aleksandrijo.

P/I »LJUBLJANA« je 8. februarja priplula iz Splita v Odeso, kjer manipulira s tovorom.

M/I »MARTIN KRPAN« je v popravilu v ladjedelnici Trogir.

M/I »PIRAN« je 28. januarja priplula na Reko, kjer razklada tovor.

P/I »POHORJE« je na Reki, kjer naklada tovor; odpelje 15. februarja.

P/I »ROG« je 29. januarja priplula v New Westminster, kjer razklada. Odpelje 15. februarja.

P/I »ZELENGORA« je na poti na Japonsko in prispe v Kawasaki 28. februarja.

III. OBČINSKA KONFERENCA SZDL SEŽANSKE OBČINE

Za povečanje produktivnosti dela

V torek se je v Sežani zbralo več kot sto delegatov Socialistične zveze in okrog 80 predstavnikov delovnih kolektivov s področja sežanske občine na III. občinsko konferenco SZDL. Med gosti sta bila tudi sekretar Okrajnega odbora SZDL Ivan Mavsar in ljudski poslanec Cvetka Vodopivec, ki sta v razpravi opozorila delegate na številne naloge, ki jih bodo morali izpolniti člani Socialistične zveze letos v pooblastitvi V. kongresa SZDLJ.

Dosedanji predsednik sežanskega občinskega odbora SZDL Alfonz Grmek je v svojem obširnem poročilu podrobno analiziral gospodarske uspehe občine v minulem letu. V tej zvezi je poudaril, da so bili le-ti doseženi prav zaradi aktivnega dela osnovnih organizacij Socialistične zveze, saj so uspeli med člani vzbuditi zanimanje za izvrševanje najrazličnejših nalog v družbenem in društvenem življenju. Dovolj je omeniti to, da so v sežanski občini lani ostvarili celotni dohodek predviden po perspektivnem petletnem planu že s 96,8 odstotka. Največji uspeh pa so dosegli v kmetijstvu, gospodarstvu, gradbeništvu, trgovini in v obrti, kjer so petletni plan dosegli že v treh letih. Vendar pa s tem še ni rečeno, da v sežanski občini trgo-

vina in obrt v polni meri zadovoljujeta potrebam potrošnikov. Zato bo potrebno, da bi člani SZDL dali več koristnih nasvetov za izboljšanje preskrbe potrošnikov. Konferenca je pripočila organom delavskega samoupravljanja, naj bi razširili nagrajevanje po učinku dela in poskrbeli ne samo za povečanje proizvodnih zmogljivosti, pač pa tudi za smotno trošenje investicijskih sredstev.

Tovariš Grmek je obširno obravnaval kmetijsko politiko v sežanski občini, posebej se delo kmetijskih zadrug. Zadruga so v zadnjih letih, ko so se v glavnem otresle nekmetijskih dejavnosti, znatno izboljšale delo glede povečanja kmetijske proizvodnje in uveljavljanja kooperacijskih odnosov na vasi. Uvajanje takšnih odnosov se je pokazalo vsestransko koristno, saj so z njihovo pomočjo povečali kmetijsko proizvodnjo za 100 odstotkov. Sedanj plan kooperacijske proizvodnje v živinoreji je precej obsežen in predvideva obdelavo 728 ha travniških in melioriranih 443 ha pašniških površin. Spitati namerava 600 telet, 357 mladih govedi, 660 plemenske živine in 200 volov. Poglavitna slabost zadrug na Sežanskem pa je pomanjkanje kmetijskih strokovnjakov in tudi

nezadovoljiva mehanizacija. Na konferenci so v tej zvezi predlagali, naj bi imel občinski odbor SZDL posebno komisijo, ki bi proučevala možnosti hitrejšega razvoja kmetijstva, predvsem živinoreje. Sklenili so tudi ustanoviti vaške zadrugne svete, da bi okrepili družbena proizvodna sredstva in že obstoječe strokovne odbore bodo usposobili za njihovo boljše delo pri organizaciji proizvodnega sodelovanja.

Ko so delegati sprejemali sklepe konference niso prezrli, da bo potrebno osnovne organizacije utrditi in uvesti med člani, ki jih je na Sežanskem okrog 9400, volivcev pa je 13.415, večjo disciplino pri plačevanju članarine. Sekretar Okrajnega odbora SZDL Ivan Mavsar je v daljšem govoru še posebej poudaril, naj Socialistična zveza skrbi za širše vključevanje mladine v osnovne organizacije in v vodstva društev, kakor tudi v organe delavskega samoupravljanja. Delegate je pozval h konkretnemu reševanju nalog in k doslednemu izvajanju programa Socialistične zveze delovnih ljudi.

Ob zaključku konference so izvolili 49-članski občinski odbor, ki se je takoj konstituiral. Izvolil je 17-članski plenum in za predsednika odbora Mirka Jelarčiča.

Poročilo iz Vremske doline

Treba je priznati, da je prosvetno društvo »Vremščica« napravilo v zadnjih letih lep korak naprej in da je razbilo kulturni led, ki je več let pokrival prijazne vasi, ki ždijo na eni in drugi strani Reke. O tem priča tudi poročilo na zadnjem občnem zboru. Seveda so še težave, predvsem objektivne. Vremska dolina, pravi poročilo, je preskopa, da bi preživljala vse svoje prebivalce. Mnogi iščejo zaposlitve v drugih krajih. Med temi je zlasti številna mladina. Zato tudi ni čudno, če vse društveno delo še vedno sloni na peščici ljudi. Leti pa ne popustijo in uspehi, o ka-

terih je beseda, so njihova zasluga.

Vprašanje prostora, zlasti dvorane, je še problematično in v veliki meri vpliva na društveno življenje. Edini društveni prostor je mala učilnica na šoli, Rudniška dvorana, v katero društvo polaga vse svoje upe, je trenutno polna sladkorja. Res je, da bo to začasno »skladišče« nekaj vrglo — in v tem še ni najhujše. Da bi le beseda »začasno« ne izgubila svojega pristnega pomena!

V lanskem juliju je dramska družina uprizorila Nestorjevo veseligr »Lumpaci vagabund«. Takrat je bila dvorana še prasta. Sledilo je tudi gostovanje v Košani. V obeh krajih je igra gledalo okrog šest sto ljudi, kar je razmeroma lep uspeh. Žal sta odpadli gostovanji v Rodiku in v Senožečah.

Upravni odbor se je poredkoma sestajal, kar pa je važno, je to, da je vse svoje sklepe uresničil. Tako so nabavili novo knjižno omaro, kupili so za petnajst tisoč dinarjev novih knjig, dvema članoma društva, ki služita vojaški rok, so poslali za Dan republike skromno darilo, uredili so knjižnico.

Mnogo več kot o poročilu, je bilo govora o programu dela za novo sezono. V glavnih potezah obsega program ureditev dvorane, uprizoritev ene drame, še boljše ureditev knjižnice, sodelovanje na proslavah, organiziranje kluba in obisk članov v Drami ali Operi v Ljubljani.

Načrt za ureditev dvorane je že izdelan, Levji delež bo prispeval Rudnik, nekaj sredstev pa ima tudi društvo. Dvorano namerava-

jo tudi lepo opremiti in nabaviti kinoprojektor.

Od 1. februarja naj bi knjižnica poslovala dvakrat na teden in sicer ob sredah in petkih v večernih urah. V čitalnici bodo na razpolago še časopisi in revije »Delo«, »Tovariši«, »Slovenski Jadran« in »TT«. V prostoru bodo še radio, magnetofon in diaproskop z vrsto poučnih in zabavnih diapozitivov. Kako bo uspeval klub, bo pokazala praksa. Vsekakor je hvalevredna že sama zamisel o organiziranju te oblike dela, ki lahko postane tudi vsebinsko bogata in zato zanimiva in privlačna.

Kaj pravi drugod ...

Pomurski vestnik

POUČEVANJE TEHNIKE NA OSNOVNI ŠOLI NA TIŠINI

Osnovna šola na Tišini je za pouk tehnike dobila dva prostora v gradu na Tišini. Poleg tega pa pomagajo pri poučevanju tehnike z obrabljanim materialom tudi nekatera podjetja. Nekatera podjetja, zlasti mariborska, šolo redno obveščajo o materialu, ki ga imajo na razpolago. Na tak način se delavnica izpopolnjuje in je skladišče polno izdelkov. Poleg strojnega in mizarkega oddelka je v načrtu še keramični oddelk, ki bo začel delovati, brž ko bo vreme primerno.

Primerke NOVICE

PRVA GORIŠKA BRIGADA ZA AVTOCESTO

Konec marca bo odpotovala na avtocesto prva goriška mladinska delovna brigada. Na avtocesti bo ostala dva meseca. V brigadi bo 120 mladincev in mladink, sestavljala pa jo bo kmečka in delavska mladina.

NEVERJETNO, A RESNIČNO

Pred dnevi je osnovna organizacija SZDL Otok v Celju polagala obračun svojega dela. Na splošno je bila bilanca odborovega dela zadovoljiva, presenetljiva pa zaradi nekaterih problemov.

Za kaj pravzaprav gre? Ko so člani odbora osnovne organizacije SZDL na Otoku v zadnjih mesecih skušali urejevati seznam članov in vpisati še tiste, ki so zaradi priselitve ostali izven organizacije in podobno, so našli tudi na nekaterih ljudeh, ki niso pristali na vpis v organizacijo Socialistične zveze delovnega ljudstva. Izgovorov je bilo vedno zadosti, kot prostovoljnost, da od organizacije ničesar nimajo in podobno. Stvar pravzaprav ne potrebuje komentiranja, za služi pa obsodbo in prezir, ki so ju izrekli tudi udeleženci občnega zbora.

GLAS GORENJSKE

ČETRTA PREMIERA V PRŠERNOVEM GLEDALIŠČU

Kranj, 3. februarja
Sinoči je bila v Pršernovem gledališču že četrta premiera v letošnji sezoni, in sicer so kranjski igralci-amaterji uprizorili komedijo italijanskega avtorja Manzarija »Naši ljubi otroci«. Delo je kot gost zrežiral Milan Stante, sceno pa je osnoval Saša Kump. — Včerajšnja premiera je pokazala, da dramska sekcija »Svobode« z dejavnostjo v Pršernovem gledališču z velikim uspehom nadomešča vrzel, ki je nastala v Kranju po ukinitvi poklicnega gledališča.

DOLENJSKI LIST

SZDL NA DVORU TEKMUJE

Krajevna organizacija SZDL na Dvoru je napovedala predkongresno tekmovanje vsem ostalim organizacijam SZDL v občini. Na Dvoru so lani pridobili 105 novih članov, tako da je zdaj 60% volivcev vključenih v SZDL. Tekmovali bodo v političnem študiju, komunalnih delih, združnem sodelovanju in pridobivanju novih članov.

NOVI ČLANI SVETOV

Občinski ljudski odbor Ilirska Bistrica je izvolil člane 11 svetov občinskega ljudskega odbora. Vseh članov je 97, od tega 70 moških in 21 žensk. Mladina pa je zastopana v svetih z 12 člani, od tega 5 mladincev in 7 mladink. Vseh 97 članov svetov so tudi člani SZDL, članov ZK pa je 61.

Borci NOB v Štorjah so pridni

Zadnje dni januarja se je sestala krajevna organizacija Zveze borcev v Štorjah, da bi napravila svoj letni obračun. Omembe vreden uspeh iz lanskega leta je bila postavitev spomenika padlim borcem, ki so ga odkrili v počastitev 40-letnice komunistične partije 11. oktobra 1959. Proslava

ob odkritju spomenika je lepo uspela; razen govora, ki ga je imel sekretar občinskega komiteja ZK Alfonz Grmek, so pripravili tudi kratek kulturni spored. Zanimivi so bili tudi podatki o gmočnih sredstvih, ki so veljali organizacijo ZB, da so lahko ta spomnik dogradili. Spomenik je

veljal 453.912 din. Dobršen del teh sredstev jim je prinesla spomladanska prireditve, na kateri je gostoval kvintet bratov Avsenkov, precejšen del denarnih in materialnih sredstev so pa žrtvale gospodarske organizacije iz območja občine. Člani organizacije ZB so pa tudi prostovoljno poprijeli za delo in opravili 585 delovnih ur.

Ob zaključku občnega zbora so se udeleženci toplo zahvalili vsem tistim, ki so na kakršen koli način pripomogli k uresničitvi in oddolžitvi spominu tistih, ki so žrtvovali življenja za boljšo prihodnost. A. P.

IZ ILIRSKÉ BISTRICE

V soboto, 6. t. m., je moški pevski zbor »Svoboda« iz Pirana imel v kino dvoran v Ilirski Bistrici koncert. Program so lepo izvajali, toda na koncertu je bilo le malo občinstva.

Po letopisu na 170

SEZANA 3: 3. februarja je bil na sedežu Oblo Sežana sestanek štipendistov, ki študirajo na srednjih šolah — ekonomski, učiteljski in drugih ter na fakultetah. Potem, ko je predsednik sveta za prosveto tovariš Alfonz Grmek pozdravil študente in dijake ter jim prikazal vlogo in naloge, ki jih imajo tudi izven učnega programa, so štipendisti in zastopniki Oblo Sežana predlagali, da bi prišlo med dijaki in študenti ter Oblo, gospodarskim organizacijami in društvi do še tesnejših stikov. V ta namen bo Oblo povabil nekatere štipendiste na svoje važnejše seje, sami pa bodo poskrbeli za prisostvovanje sejam delavskih svetov v podjetjih. Razpisano bo tudi nagradni natečaj za najboljša dela z raznih področij, ki jih bodo predložili študenti in dijaki.

KOPER 248: Podružnica Društva inženirjev in tehnikov v Kopru bo priredila tridnevni seminar za svoje člane. Na seminarju, ki bo trajal od ponedeljka do srede prihodnih teden, bodo obravnavali referat Edvarda Kardelja o problemih socialistične politike na vasi.

POSTOJNA 14: Pred dnevi je obiskala Postojnsko jamo delegacija zdravstvenih delavcev LR Poljske. Delegacija, ki je razpravljala o zdravstvenih vprašanjih in izmenjala mišljenja med poljskimi in našimi zdravstvenimi delavci, je vodil pomočnik ministra za zdravstvo LR Poljske dr. Ruskijevič.

PIRAN 51-10: Izpite za brode vodje rajonske plovbe bodo naši pomorščaki opravljali na Luški kapitaniji v Piranu s sodelovanjem predavateljev Pomorske srednje šole. Vsi kandidati so doslej morali na ta izpit v Reko, kjer so imeli mnogi izmed njih težave z jezikom. Razen tega pa bodo pomorščaki pripravili tudi precej časa, saj so večkrat zamudili tudi 10 in več dni.

PORTOROZ 61-62: Turistična služba avtoturističnega podjetja »Slavnik« Koper je v lanskem letu skoraj podvojila število in efekt svojih turističnih uslug. Tako je z lastnimi avtobusi izvedla 136 transferjev inozemskih turistov iz Italije ali Avstrije v naša letovišča in obratno ter organizirala 273 izletov, na katerih je preko 11.000 inozemcev spoznalo najrazličnejše kraje naše ožje domovine, pa tudi sosednih republik.

BERITE IN ŠIRITE

SLOVENSKI JADRAN

Delo ZVVI v sežanski občini

Med mnogimi organizacijami v kraški občini Zveza vojaških vojn invalidov prav gotovo ne zaostaja po svoji aktivnosti. O tem priča tudi konferenca, ki je bila 2. februarja in ki se je je od vseh 70 udeležilo 68 delegatov. Konferenci so prisostvovali zastopniki Okrajnega odbora ZVVI, občinski odbor ZVVI Izola in Postojna in zastopniki Občinskega komiteja ZKS, Občinskega odbora SZDL, OBLO, ZB NOV, RKS Sežana ter društva za pospeševanje gospodinjstva v Sežani. Obširno poročilo

o delu v preteklem letu je na konferenci podal predsednik Zveze VVI tovariš Lado Fakin. Najprej se je dotaknil političnih razmer v svetu, nato pa je prisotnim prikazal gospodarske uspehe v državi in še posebej v sežanski komuni.

Sežansko ZVVI sestavljajo osnovne zveze na Barki, v Vrestovici, Divači, Dutovljah, Gorjanskem, Kobjeglavi, Komnu, Lokvi, Povirju, Senožečah, Sežani, Skrbini, Stanjelu, Velikem dolu, Vremah in na Vrabčah, ki štejejo skupno 810 članov. Najbolj aktivne so bile organizacije v Velikem dolu, na Barki in v Povirju, manj aktivnosti pa sta pokazali organizaciji v Divači in Brestovici. Najboljše je izvedla občini zbor organizacija v Stanjelu. Udeležba na vseh zborih se gibala med 70 do 100 odstotkov članov. Zato ni čudno, če so občni zbori prav dobro potekali tudi v Gorjanskem, na Vrabčah, v Dutovljah, v Sežani, na Barki in v Senožečah. Na vseh zborih so razpravljali o gmočnih stanju vdov in staršev padlih. Vse osnovne organizacije so sproti spremljale nove predpise na področju invalidske zakonodaje tako, da so bile vedno delne hitrih sprememb v višini invalidskih prejemkov, čeprav je jasno, da so nekateri prejemki še vedno nizki, zlasti prejemki osebnih invalidov.

Dveh izletov v bolnišnico »Franjo« so se udeležili 104 invalidi. Zal so nekateri predvideni izleti iz objektivnih razlogov odpadli. Na konferenci je padel predlog, da bi se organizirali izleti v Dachau, Buchenwald in druga taborišča, da bi invalidi videli zloglasne nacistične tovarne smrti, kjer so mučniško ginevali njihovi otroci in svoji.

Posebno skrb posveča ZVVI otrokom padlih borcev. Le-teh je sedaj 92. Vsi obiskujejo razne šole ali se učijo poklicev. 25 jih obiskuje osnovno šolo, 1 je na enoletnem tečaju, 27 jih je v raznih strokovnih šolah, 9 na fakultetah, 23 je vajencev, drugi so že v poklicu. Leta 1959 so vsi otroci prejeli skupaj 5,5 milijonov dinarjev v eni ali drugi obliki. Predvidoma se bodo ta sredstva v bodoče še povečala. Na letovanju v Ankaranu je bilo 52 otrok. Posebna komisija je skrbela za usmerjanje otrok v poklice.

Organizacija VVI se je tudi aktivno udeleževala na športnem področju in dosegla prav lepe uspehe v občinskem in okrajnem merilu. —er

IZ ŽIVLJENJA INVALIDOV V IZOLI

Poživili so svoje delo

V zadnjih letih dela ZVVI v Izoli skorajda ni bilo opaziti. Lani pa so osnovne organizacije s pomočjo občinskega odbora ZVVI zaživele. To se je pokazalo na občnih zborih ZVVI. Najboljša je bila druga organizacija, ki je uredila evidenco članov in pobrala članarino sto odstotno. Med organizacije, ki so se odrezale najslabše, pa sodi organizacija v Kortah. Njen odbor se je sestajal neredno in tako je ostalo mnogo vprašanj na njenem področju odprtih, čeprav bi jih bilo moč urediti le z nekoliko manj večjo prizadevnostjo.

V lanskem letu so poživili invalidi športno dejavnost in so z uspehom zastopali Izolo v nekaterih športnih panogah. Člani ZVVI — predvsem tisti, ki jim dopušča zdravje — pa so bili aktivni tudi v komunalnih organizacijah in političnih organizacijah.

Posebnost za invalide je sodelovanje z zaposlenimi invalidi. Takšno sodelovanje bi kazalo uvesti kot splošno in vse osebne invalide vključiti v organizacije. Tudi reševanju stanovanjskega vprašanja svojih članov bodo morali invalidi v Izoli posvetiti vso skrb in pozornost.

VSEH DESET

Pretekli teden je poravnalni svet v Ilirski Bistrici imel prve razprave z državljani zaradi poravnave sporov. Obravnavali so 10 primerov. Večina teh so bile žalitve in obrekovanja. Kljub temu, da je bilo več primerov precej zamotanih, je poravnalnemu svetu uspelo poravnati vseh deset sporov.

POSVETOVANJE S ŠTIPENDISTI V SEŽANI

V obojestransko korist

Te dni so se v Sežani spet sestali dijaki in študentje, ki jih štipendira tamkajšnji občinski ljudski odbor, da bi se z njegovimi predstavniki ter predstavniki občinskega komiteja ZKS in odbora SZDL pogovorili o problemih, ki zanimajo obe strani. Taki sestanki so namreč stalna oblika dela in kot so povedali prisotni, so dali doslej že lepe rezultate. Kako tudi ne, saj je v sežanski občini skoraj 100 štipendistov, ki se bodo po končanem študiju vrnili v domačo občino, pa so seveda dajalci štipendij zainteresirani, da imajo z dijaki in študenti čim tesnejše stike, po drugi strani pa tudi štipendisti sami v neposrednem kontaktu mnogo lažje rešujejo svoje probleme. Morda je prav taka praksa vzrok, da nekih posebnih težav glede študija oziroma nerednosti pri štipendistih pravzaprav ni in tudi študijski uspehi učencev so dokaj zadovoljivi, saj svoje šolanje več ali manj končujejo v rokih, za katere so se zavezali v pogodbah. Sežanski sestanek je v smislu še tesnejših stikov dal pobudo, da bi štipendisti ustanovili poseben organ, ki bi izdelal podrobnejši program dela oziroma posvetil

več pozornosti vključevanju dijakov in študentov v problematiko in dejavnost matične občine posebno v času počitnic. Že na tem sestanku so se izkristalizirali nekateri predlogi o poglobljenem ideološkem delu med seboj in še posebej med mladinskimi aktivni, kjer so štipendisti na počitnicah. Pozdraviti pa je tudi sklep predstavnikov občinskega ljudskega odbora in občinskega komiteja ZKS, da bi njihovi predstavniki od časa do časa obiskali študente v Ljubljani, Kopru in Tolminu

(tu jih namreč največ študira) in se tam spoznali z njihovim delom, obenem pa bi jih seznanjali s tekočimi družbenimi in političnimi problemi domačega kraja. Študente nekaterih strok — na primer pravnike, ekonomiste, učiteljske, dijake srednje ekonomske šole pa bi vabili na važnejše seje občinskega ljudskega odbora (na primer ob sprejemanju družbenega plana in proračuna), da bi se seznanili z njihovim mehanizmom dela in gospodarsko problematiko občine. Sestanek pa je dal tudi pobudo za poseben natečaj, ki bi ga že letos razpisal občinski ljudski odbor za literarna, posebno pa še za študijska dela o nekaterih problemih občine.

Nakratko

TEČAJ ZA SLUSATELJE UČITELJSK

V januarju je bil pri Delavskem odru v Ljubljani štirinajst-dnevni tečaj za slušatelje višjih letnikov učiteljskih. Vabilu so se odzvala učiteljska v Murski Soboti, Mariboru, Celju in Kopru, ki so poslala na tečaj skupno 17 udeležencev. Tečaj je obsegal predvsem praktično delo (studij odlomkov iz posameznih dramskih del) ter predavanja o režiji, dramaturgiji, zgodovini gledališča, odskem jeziku in klubskih oblikah dela. S tem je bila deloma izpolnjena vrzel o gledališki izobrazbi učiteljev.

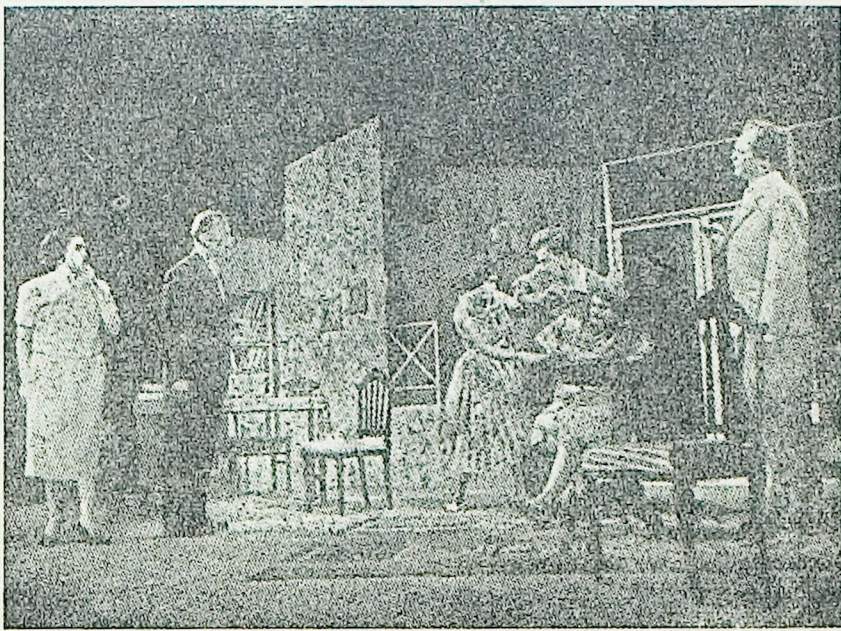
SKRB ZA BOLJSI REPERTOAR

Delavski oder v Ljubljani je s sodelovanjem Prosvetnega servisa pripravil dvodnevne seminarje za režiserje-amaterje, ki so lani obiskovali tečaje v Kopru z željo, da bi se repertoar amaterskih odrov izboljšal. Seminarje je obiskovalo 28 udeležencev iz vseh delov Slovenije. Udeleženci so se seznanili s štirimi zahtevnejšimi odrskimi deli (Molière, Cankar, Kleist, Sartre) in razen tega pripravili samostojno tudi dramaturško razčlemba in režijsko zasnovo. V posebnih predavanjih so se seznanili z različnimi scenografskimi rešitvami posameznih iger. Seminar so vodili režiserji in dramaturgi SNG Ljubljane in Mestnega gledališča v Ljubljani ter strokovni sodelavci Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije.

V prihodnjih mesecih se bodo pri Delavskem odru zvrstili še seminarji za klubske oblike dela v dramskih skupinah, za uprizorjanje mladinskih ter za študij Molièrovih in Shakespeareovih del.

ODRSKA PODOBA ROBOVEGA DESETEGA BRATA

V ciklusu eksperimentalnih dramskih večerov, ki jih pripravlja Delavski oder v Ljubljani, so izvedli tudi dramsko prireditev Robove pesnitve »Deseti brat«. Izvajalci so bili člani mladinske igralske skupine, strokovno vodstvo pa je imel v rokah dramski igralec Andrej Kurent.

Prizor iz komedije »Kukavica« v izvedbi Mestnega gledališča iz Ljubljane

PRIMORSKE PRIREDITVE — GOSTOVANJE MESTNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

Ganljivka s tekočega traku

Nihče ne pričakuje kake globoke umetnine na odrskih deskah, če mu lepki napovedujejo komedijo. Po pravici pa pričakuje prgišče smeha in zabave, duhovito humorno puščico ali bleščečo domisljico za dobro voljo. Vse to pa smo žal pogrešali ob zadnjem gostovanju ljubljanskega Mestnega gledališča, ki nam je predstavilo KUKAVICO avtorjev Ilse in Walterja Firnerjeva. Predstave so bile v Kopru, Izoli in Sežani (6., 7. in 8. februarja). Pisateljica sta si hotela privoščiti ameriško snobistično družbo in filistrsko malomeščanstvo, vendar sta vse skupaj preveč ganljivo pocukrjala, da bi nas prepričala ali pretresla. Čeprav delu ni odrekati tekoč dialog in mesto-ma dobro zavozlano komedijsko štrono ter prisrčne drobtine, vendar vse skupaj le preveč spominja na nepretenciozna dela, ki jih proizvajajo kot na tekočem traku, spretno in hitro, toda brez umetniške ustvarjalne potence. Da bi bil uspeh še večji, da bi ljudje polnili dvorane in se zabavali, poskrbijo še za kako minimalno kritično ost, nekaj populističnih izrazov in »slager« je tu. Pri »Kukavici« sta Firnerjeva nakazala vprašanje pretiranega oboževanja genetike, vendar sta svojo kritično ost »redelo zavila in osladila, da bi lahko zadela. In ker se občinstvo ne more za-

bavati na račun kritike, poskrbi zanj bivša prostitutka Mary Millerjeva s svojimi sočnimi izrazi in odkritim načinom govorjenja. Mary je našla odlično interpretko v Ruši Bojčevi. Skladno z nepretencioznim delom je ljubljansko uprizoritev režiral Jože Tiran. Igrali so še: Janez Presetnik, Angel Arčon, Vladoša Simčičeva, Alenka Svetelova, Franek Trefalt, Mirko Zupančič, Vera Murkova, Maks Bajc, Danilo Bezla, Franjo Ku-

mer in Metka Pugljeva. Scenograf je bil Milan Butina. Problematičnost uvrščanja takega dela v repertoar je pač stvar Mestnega gledališča in njegovega umetniškega vodstva. Drugo vprašanje pa je repertoar Primorskih prireditev, ki imajo možnost izbirati med predstavami vseh slovenskih gledališč. Res je, da si želimo komedij in da so najni sestavni del sporeda, vendar pa ne komedij za vsako ceno, cenenih komedij. —al

Prešernove proslave na naših šolah

Prešernov dan je po osvoboditvi postal kulturni praznik slovenskega naroda. Na ta dan se spominjamo svojega pesnika kot borca za pravične humanistične odnose med narodi in ljudmi. Po šolah pa še posebno poglobljeno spremljajo pesnikove misli, ker imajo za to pouka prost dan. Srednje šole v našem mestu: Učiteljske, Ekonomska srednja šola, Gimnazija in Industrijska kovinarska šola so imele skupno proslavo v ponedeljek ob 9. uri dopoldne. Program so pripravili mladinski kolektivi iz vseh štirih zavodov. Poleg recitacij so bile tudi glasbene točke: klavir, klavirnet s klavirjem in orkester, ki je zaigral nekaj narodnih pesmi.

Proslave se je udeležilo dijaštvo vseh šol in profesorski kolektivi, tako da je bila dvorana nabito polna. Na osnovnih šolah I. in II. v Kopru so zaradi prevelikega števila učencev opustili centralno proslavo in naredili kratke sporedne kar po razredih. Obenem so nagradili s knjižnimi nagradami učence, ki se posebno odlikujejo v slovensčini ali pa sodelujejo pri razrednih časopisih. Osnovna šola I. je za mladino kolektiva Slavnik v okviru proslav Prešernovega dne priredila kulturni spored in nastopila v prostorih kolektiva. Tako je mladina pokazala, da je vreden nosilec idej našega velikega pesnika.

Film

BALADA O NAŠEM ČASU

Ko so v svetu pred leti z velikim navdušenjem sprejeli Tatijev film MOJ STRIC in mu podelili več Oscarjev, so se začeli vpraševati, kako bi pravzaprav imenovali Tatijevo filmsko govorico: satira, komedija, groteska? Težko se je odločiti, zato so mu rekli preprosto »Tati«, to je Jacques Tati, ki je tu glavni igralec, scenarist in snemalec. Vendar je dobro zadel tudi tisti, ki je zapisal, da je to balada o našem času, enkratna in izvrstna balada, ki nas opozarja, da visoko civilizirani in avtomatizirani današnji čas ne sme zamoriti v nas lepota in poezije preprostega življenja. Tatija smo že spoznali v dveh francoskih filmih — kot poštarja v »Prazniku« in kot gospoda Hulota na francoski rivieri — zdaj pa ga bomo spoznali še kot do-

Moj stric.

brodušnega strička malega Gérarda. Tatijeva igra je nekaj posebnega, ne govori ne z usti ne z mimiko, ampak z vso svojo pojavno, prepričuje s scenami in z glasbo. Njegov jezik zato ni preprost in ga tudi kdo odkloni, če ga ne razume, toda če ga sprejmemo, nas navduši s svojo neizčrpno domiselnostjo in presenetli za grozljivo resnico o naših hotelnih po avtomatizaciji in motorizaciji. »Balada o našem času«, res prava balada. Težko je govoriti o njej na kratko, ker nam navzre toliko stvari, od katerih bi vsaka zahtevala temeljito razlago in analizo. In tudi če človek večkrat vidi ta film, vselej odkrije v njem kaj novega. Zato ni čuda, da ta film povsod polni kino dvorane bolj kot katerikoli slager leta. Kmalu ga bomo videli tudi na naših platnih. —c

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V KOPRU IN NJENI PROBLEMI

Vedno večji pomen in zanimanje

V zadnjih letih je v našem okraju marsikaj novega. Najbolj vidni in otipljivi so gospodarski uspehi. Letih pa se tudi najbolj veselimo, kajti od njih zavisi v veliki meri uspešna rast ostalih družbenih dejavnosti. Skupno z jugoslovanskimi narodi smo prišli do nove prelomnice, ki pomeni, da imamo težje za sabo. Pri nas ni več problema hrane in oblačila, življenjska raven državljanov naglo raste. Položaj je še toliko ugodnejši, ker so se miroljubne sile v svetu močno okrepile. Tako prihaja tudi pri nas vnovič v ospredje vprašanje, kakšno bode razmerje med gospodarstvom in kulturo. Odgovor se glasi: poslej bomo dajali za kulturo še mnogo več! Na mestu je, če v tej zvezi odločneje postavimo v ospredje tudi vprašanje Študijske knjižnice v Kopru.

SPLOŠNA DEJSTVA, KI GOVORJO ZA KREPITEV KNJIŽNICE

Študijske knjižnice so nastale najprej v večjih središčih. V krajih brez pomembnih gospodarskih in kulturnih ustanov take knjižnice nimajo pogojev za uspešno rast. Pogledimo, kaj upravičuje obstoj Študijske knjižnice v Kopru. To mesto je okrajno upravno središče. V njem ali pa njegovih bližini deluje več kulturnih in celo znanstvenih ustanov, ki zaposlujejo več sto kulturnih delavcev in strokovnjakov vseh vrst. Študijska knjižnica je namenjena v prvi vrsti vsem tem našim izobražencem!

Nagel razvoj nas sili, da postajamo bolj praktični in iznajdljivi, da bolj cenimo tudi sam čas. Tako se uveljavlja pravilo: hitro, dobro in mnogo! Razvoj terjaja od nas vedno večje znanje. Naša publicistična dejavnost (mislimo na FLRJ) tako močno raste,

da ne moreta vsem tistim, ki potrebujejo strokovno in znanstveno literaturo, pomagati niti denar in niti knjigarna. Le-ti niti ne morejo več slediti obseznemu tisku. To stanje jih vedno bolj sili, da se obračajo na knjižnico.

Nič ne kaže, da bi se strokovna in znanstvena literatura pocenila. Ta tisk je vedno bolj kvaliteten in obsežen in zaradi tega je tudi nujno, da ima visoko ceno. Draži se tudi papir. Poceni je le tisto, kar se tiska v velikanskih količinah (dnevno časopisje, knjige Prešernove družbe itd.). Na iskanje knjige v knjižnici vplivajo stimulatивно še drugi faktorji, tako na pr. radiotelevizija, kinopredstave, časopisje, gospodarska in politična dejavnost, šole s svojo veliko koncentracijo dijakov in učiteljev, skratka prav ves naš razvoj.

Pa upoštevajmo končno še to, da smo Slovenci številčno majhen narod. Naš izobraženež in strokovnjak sta se morala že od nekdaj učiti tujih jezikov. Prav nič ne kaže, da bi se v bodoče v tem pogledu kaj spremenilo; kvečjemu le toliko, da se bomo tujih jezikov še bolj učili. Tudi tu je študijska knjižnica poklicana, da opravi svoje.

DRAGOCENI KNJIŽNI FONDI IN NAŠI VISOKOŠOLCI

Vse večje knjižnice imajo po navadi za sabo dolgo in vijugasto pot. To velja tudi za Študijsko knjižnico, ki je rasla tako, da smo začeli italijan-

skim knjižnim fondom bivše Mestne knjižnice dodajati še slovensko literaturo. Ta preurejena knjižnica se je leta 1951 preselila v nove in udobnejše prostore s čitalnico. OLO v Kopru je leta 1956 to knjižnico proglašal za študijsko knjižnico.

Bivšo italijansko Mestno knjižnico, ki je zdaj v sestavi Študijske knjižnice, moramo v nekem pogledu pohvaliti. V njej je skoraj vse, kar so v minulih časih dajale koprške tiskarne (v letih 1807—1810 so v Kopru izdajali časopis »Foglio periodico istriano«). V njej so zbrali zelo obsežno literaturo, ki zanima zlasti zgodovinarja in romanista. Naj omenimo v tej zvezi le lepe zbirke zgodovinskih zbornikov (Atti e memorie, Pagine istriane, Archeografo Triestino). Te publikacije pomenijo skupaj s številnimi ostalimi in Zgodovinskimi arhivom v Kopru trdno osnovo za študij zgodovine našega obalnega pasu. V zvezi s tem bogastvom se je pri očetu slovenskega zgodovinskega Francetu Kosu (v letih 1887—1899 je predaval na slovenskem učiteljsku v Kopru) rodila ideja, da je začel izdajati znamenito »Gradivo za zgodovino Slovencev«. Niti ni primer, da so našim visokošolcem na Univerzi v Ljubljani večkrat priporočali, naj se obračajo na Študijsko knjižnico in Arhiv v Kopru. Tako tudi razumemo, zakaj so hrvaški zgodovinarji (Reka, Pula) skoraj redni gostje teh dveh ustanov.

To pa še ni vse. Študijska knjižnica hrani bogate zbirke italijanskih in francoskih klasikov (samo v skupini »Grisoni« več tisoč eksemplarjev), s čimer je knjižnici zagotovljen obisk določene števila romanistov. Zaradi tega marsikdo ne bo niti čutil potrebe, da se v zvezi s študijem zateka v bližnji Trst.

Študijska knjižnica hrani tudi obilico publikacij, ki zadevajo ostala področja našega obalnega pasu (solarstvo, pomorstvo, pomorstvo itd.). Sledi torej, da je knjižnici zagotovljen tudi precejšen obisk naših visokošolcev.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA IN ITALIJANSKA MANJŠINA

Število Italijanov se je pri nas po letu 1953 precej zmanjšalo, toda tisti, ki so ostali, so se lepo prilagodili in posvečajo precejšnjo pozornost zlasti svoji prosvetni dejavnosti. Njihovi krožki in ljudske knjižnice se prav lepo razvijajo.

Ena izmed nalog Študijske knjižnice v Kopru je brez dvoma tudi v tem, da posreduje italijanskim izobražencem knjige, ki jim sicer ni dostopna. Italijanska enciklopedija TROCENI (nekoliko zastarela) je na pr. ena izmed knjig, ki si jo v čitalnici Študijske knjižnice zelo pogosto izposojajo tako Italijani kakor tudi Slovenci.

V knjižnici se opaža, da se obisk Italijanov povečuje. K temu doprinašajo svoje brez dvoma tudi dobri odnosi z Italijo in pa dejstvo, da so Italijanski manjšini pri nas zajamčene narodnostne pravice. V zvezi z Italijani se pojavljajo v knjižnici prav svojevrstni problemi. Nekateri italijanski kulturni delavci so obračajo nanjo, da bi zvedeli kaj več o sodelovanju nekaterih znamenitih Italijanov, ki so pri nas živeli (na pr. G. R. Carli). To je razumljivo. Tudi mi Slovenci iščemo na pr. v Nemčiji podatke o delovanju Trubarja in Dalmatina. To področje udeleževanja Študijske knjižnice se bo še povečalo.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA IN SORODNE USTANOVE V LRS IN LRH

Razvoj terjaja, da vsa materialna in finančna sredstva vedno bolj ekonomsko izkoristimo. Zaradi tega se razvija med študijskimi knjižnicami tesno sodelovanje, ki teče v več smerih.

(Konec prihodnj!)

Posvetovanje o delu žena na vasi

Prejšnji teden je bil v Kopru dvodnevni seminar za žene s podeželja, ki sodelujejo v družbenem upravljanju kmetijskih zadrug in v drugih organizacijah na vasi. Seminar je bil sklican z namenom, da bi te žene seznanili z vrsto novih zakonov, ki so izšli v razdobju zadnjega polletja na področju kmetijstva. Seminar je obsegal pet predavanj: 1. Razvoj kmetijstva v okraju Koper in 2. zakoni: zakon o izkoriščanju zemljišč, o socialnem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev ter zakon o stanovanjskih skupnostih. Kot dopolnilo k vsakemu izmed teh predavanj je sledila razprava o nalogah krajevnih odborov.

Vsem predavanjem, ki so jih podali strokovnjaki OZZ in drugih družbeni delavci, je sledila živa razprava, v kateri so žene iznašale problematiko iz posameznih vasi. V razpravi k zakonu o izkoriščanju zemljišč je bilo ponovno poudarjeno, da lahko vprašanje opuščeni zemljišč, ki jih pri nas ni malo, ugodno rešimo le z ustanavljanjem zadružnih ekonomij. V mnogih primerih stari, za delo nesposobni ljudje ponujajo svoja zemljišča zadrugam v obdelavo, vendar gre v večini primerov za osamljene oaze sredi drugih razparceliranih zemljišč, ki jih zadruga zaradi visokih stroškov obdelave ne morejo sprejeti.

Udeležence seminarja so tudi ugotovile, da se bodo s pravilnim izkoriščanjem zemljišč lahko ugodneje reševala socialna vprašanja na vasi, ki so se marsikje pojavila ravno z odhodom mla-

dine v industrijo in prepustitvijo staršev samim sebi. Zato je posem utemeljen zaključek, da bi zadružni sveti in upravni odbori usmerili vse prizadevanje v ustanavljanje zadružnih obratov, da se bo vaška mladina lahko zaposlila doma.

V razpravi o zakonu socialnega zavarovanja za kmetijske proizvajalce, so žene bile enotnega mnenja, da predvideni prispevki kmetijskih zavarovancev niso tako veliki, da jih ne bi zmogli. Na drugi strani pa se bo znatno znižala fluktuacija vaškega prebivalstva, ki je čestokrat prav zaradi pridobitve pravice iskalo zaposlitve v industriji.

Zanimiva je tudi ugotovitev udeleženk, da so dosedanja uspehi na zadružnih ekonomijah in družbenih posestvih rezultat naše nove gospodarske politike in da s splošnim pospeševanjem, ki smo ga prakticirali v prejšnjih letih, ne bi mogli računati na tak obetajoči razvoj.

Med ostalim so žene s podeželja prišle tudi do zaključka, da se krajevni odbori ne poslužujejo možnosti, ki jim jih daje zakon o stanovanjskih skupnostih. Na tem področju bo treba še mnogo storiti, saj pomeni vsako zaostajanje za časom veliko škodo predvsem za prebivalstvo.

Marija Aljančič

Delo RK v Postojni

Pri občinskem odboru Rdečega križa v Postojni imajo zelo delavno Protituberkulozno sekcijo. Da bi si pridobila nekaj sredstev za pomoč najbolj potrebnim in socialno ogroženim bolnikom, je sekcija pred kratkim priredila uspeh srečolov, ki je prinesel nekaj denarja za ta namen. Da je ta akcija tako lepo uspela, gre zahvala razen marljivim organizatorjem (posebno predsedniku sekcije dr. Aleksandru Žitku in članu Antonu Rotu) predvsem podjetjem, zavodom in organizacijam postojnske občine, zlasti še Občinskemu odboru SZDL, podjetju Nanos v Prestranku, Gozdnemu gospodarstvu v Postojni, lesnemu kombinatu Javor v Prestranku, Mestnim trgovinam v Postojni in drugim, ter nekaterim zasebnim obrtnikom: mizarju Gregorju, mizarju Bizjaku in kleparju Kledetu.

Tudi v Tjednu boja proti TBC je sekcija zbrala precej sredstev in jih deloma že razdelila med najbolj potrebne bolnike na svojem področju.

NOV HOTEL

V soboto, 30. januarja, je komisija za revizijo programov OLO Koper odobrila v gostišču »Zmaga« v Ilirski Bistrici program in idejni načrt za hotel, ki ga bodo letos pričeli graditi. V gostinske namene bodo preuredili stavbo, ki stoji na za to primernem prostoru. Predračunska vsota znaša 37 milijonov dinarjev. Poleg gostinskih lokalov bodo v hotelu še sobe za prenočišča. Ta objekt bo precej pripomogel k razvoju gostinstva in turizma v Il. Bistrici.

Občinski odbor Rdečega križa v Postojni želi na tej poti izraziti svojo globoko hvaležnost, kakor tudi hvaležnost vseh obolelih za TBC, ki so po teh akcijah prejeli pomoč, vsem darovalcem in drugim, ki so v tej ali oni obliki prispevali k človekoljubni akciji in tako pomagali ljudem v stiski.

F. P.

Želja po strokovnem znanju

Prejšnjo soboto je imela podružnica Društva bolničarjev bolnišnice v Valdoltri svoj letni občni zbor, ki so se ga udeležili tudi zastopniki sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev, okrajnega združenja bolničarjev iz Kopra in upravnik bolnišnice tov. Vladimir Zorzut.

O uspešnem delu društva in o številnih nalogah, ki jih je opravil upravni odbor v minulem letu, je poročal predsednik podružnice Jože Semen, ki je dejal, da se bolničarji vse bolj zavedajo velike odgovornosti svojega dela, predvsem nege bolnikov, ki mora biti strokovno kvalitetna, pristrčna in tovariška. Le na tej osnovi lahko bolničarji koristno sodelujejo z ostalim zdravstvenim osebjem in so trdna opora zdravnikom in medicinskim sestram pri njihovem odgovornem delu.

Željo po strokovnem izpopolnjevanju ter globoko zavest do poklicnega dela so bolničarji te bolnišnice izpričali v minulem letu v dobri meri. Redno so obiskovali strokovna predavanja, ki jih je organiziralo samo društvo, razen teh pa so se vedno polnoštevilno

Dvodielna obleka na gornji sliki bo zelo lepa v črno-rdeči barvi, primerno blago pa je loop-tweed. Krilo je ozko in brez posebnosti. Gornji del pa je od pasu navzdol prerezan in se zapenja na vsaki strani z enim gumbom. Od teh odprtih navzdol in preko prednjega dela je ob robu vsit resast pas v črni barvi. Zadnji del se čez celo dolžino zapenja z gumbi. Pri tej obleki nosimo širok usnjen pas, ki bo obleko poudaril. Ta vrsta obleke nam pride prav ob vsakem dnevnem času

Kaj bi kuhala?

Nekaj receptov za pripravo krem, ki jih bomo lahko servirali samostojno ali pa kot nadev pri raznih tortah in podobno.

Angleška krema. Pol litra mleka z malo vanilije damo na šteditnik, da zavre. V posebni posodi razmešamo štiri rumenjake, 10 dkg sladkorja in 5 gr škroba ali česa podobnega, da se masa zgosti. Počasi dodajamo že zavreto mleko, ki mora biti še toplo, seveda med dolivanjem mleka stalno mešamo. Ko zlijemo vse mleko, damo posodo na ne premočan ogenj in počasi mešamo. Krema ne sme zavreti. Če nam okus po vaniliji ni všeč, lahko damo namesto nje malo limonine lupine.

Krema z mandeljni. V posodi dobro razmešamo tri rumenjake, dva beljaka, 10 dkg sladkorja, 30 gr masla zrezanega na koščke in 75 gr moke. Ko je vse skupaj dobro premešano, dodajamo med stalnim mešanjem tri decilitre vrelega mleka in damo na ogenj, dokler se krema ne zgosti. Ko je krema dovolj zgoščena, ji dodamo 75 gr olupljenih in sesekljanih mandeljnov. Ta krema je posebno primerna za nadev pri tortah.

Moka krema. 17 dkg sladkorja stopimo z dvema žlicama vode, v drugi posodi pa dobro stepemo dva rumenjaka s 17 dkg masla. Ko dobimo lepo gladko maso, ji dodamo pol skodelice mlete kave ali eno žličko kavnega ekstrakta, vse skupaj dobro premešamo in šele nato dodamo sladkor v prahu in še mešamo, dokler ne dobimo lepo enotne mase. Če hočemo namesto kavnega, čokoladno kremo, bomo masi dodale 125 gr čokolade v prahu, ki jo prej stopimo z malenkostno količino vode. Lahko pa dodamo namesto kave in čokolade dve jušni žlici likerja.

Ocvrta krema. Štiri rumenjake in 125 gr sladkorja dobro stepamo. Ko je zmes dobro stepena in postane blede-rumena, ji dodamo 45 gr riževe moke ali krompirjevega škroba in vse skupaj dobro premešamo. Zmes nato prilijemo pol litra mleka, ki smo ga prej prevrele z nekoliko vanilije in vse skupaj pristavimo na ogenj in mešamo, dokler se krema ne zgosti. Kremo nato zlijemo na marmornato ali podobno ploščo, ki smo jo prej dobro umili in sicer v debelosti približno 1,5 cm. Ko je krema shlajena, jo razrežemo na rezine. Te nato pomakamo, nopoljamo v spenjeno jajce in nato v kruhove drobtine ter cvremo na vrelem olju.

O DELU IN PROBLEMIH SZDL V IZOLI

Vsa pozornost stanovanjskemu vprašanju

V Izoli je posvetila SZDL vso svojo pozornost stanovanjskemu vprašanju. Že vred leti so izvolili področne hišne svete, ki so uspešno upravljali s stanovanjskim fondom. Z razmeroma skromnimi sredstvi je napravil v dveh letih ta družbeni organ mnogo. Vendar pa je tudi nekaj primerov, ko področni hišni sveti niso gospodarili tako, kot bi bilo želeli. Izkušnje so pokazale, da so manjši PHS gospodarili bolje od večjih. SZDL pripravlja zaradi

tega predlog, po katerem naj bi večje hišne svete razdelili na več manjših. Tako bo moč odpraviti napake, ki so se doslej pojavljale. V najslabšem stanju so v Izoli tiste hiše, ki so bile last optiranec. Zaradi tega je sklicala stanovanjska skupnost sestanek z njihovimi oskrbniki, da bi skupaj z njimi našli vzroke in tudi izhod. Vzrokov je več. Nekateri oskrbniki oskrbujejo namreč po več hiš hkrati in so zato pre zaposleni. Sklenili so, naj bi delo oskrbnikov poenostavili. Pri stanovanjski skupnosti naj bi ustanovili servis, ki bi vodil za oskrbnike blagajniške posle knjigovodsko, oskrbnikom bi bila pa zagotovljena pravica, da bi uporabljali sredstev nadzorovali. Takšno poslovanje bi bilo boljše in tudi cenejše.

Obpravljali so tudi delo servisov pri stanovanjski skupnosti. Mizarjski servis dela uspešno, vendar ga pa potrebe že tako preraščajo, da bi ga bilo potrebno razširiti. Ustanoviti bi bilo treba tudi zidarski servis, če bi komunalna uprava ne zmogla vseh naročil. Gospodinjiski servis je kljub vsem mogočim težavam le prebrodil najhujšo pot. Sklenjeno je, da ga je treba podpreti in povečevati v skladu z naraščajočimi potrebami. Razen tega nameravajo ustanoviti tudi servis za popravilo čevljev, ker je čutiti v Izoli pomanjkanje čevljarjev.

Želja in potreba imajo v Izoli še mnogo, toda Izolani so prepričani, da bodo kmalu izpolnjene.

USPEL SEMINAR

Pretekli teden so v Ilirski Bistrici imeli enodnevni seminar za predsednik šolskih odborov in za člane sveta za šolstvo ter sveta za zdravstvo in socialno varstvo. Predavanje je poslušalo 19 članov. Seznanili pa so se z reformo šolstva in z novim programom, ki ga imajo šole, ter nalogami, ki jih imajo šolski odbori.

V RIM POJDEM!

Ob tretjem nakupu detergenta OSKAR v trgovini »Plavi 9« v Mariboru je 14-letni mariborski dijak IVO LIŠENČ vzkliknil: »Mama! Našel sem! V Rim pojdem!«

Tako se je pred dnevi pojavila prva slika STANKA LORGERJA, tako je bila oddana prva vstopnica OSKAR za brezplačni obisk olimpijskih iger v Rimu!

Torej: Ivo Lišenc pojde v Rim! In še vsi tisti, ki v zavrtkih detergenta OSKAR najdete sliko našega olimpijca STANKA LORGERJA, se tudi brezplačno popejete na olimpijske igre v Rimu!

Če pa vam sreča že ne nakloni brezplačnega ogleda letošnjih olimpijskih iger v Rimu, ste lahko deležni bogatih nagrad. V zavrtkih detergenta OSKAR so namreč razen slik Stanka Lorgerja še slike desetih inozemskih olimpijskih kandidatov iz raznih držav. Te slike niso oštevilčene, kot smo pomotoma najprej objavili. Dovolj je, da zberete deset različnih slik inozemskih olimpijcev, pa lahko upate, da vam bo avgusta letos v Mariboru zreb naklonil eno izmed številnih bogatih nagrad tovarne ZLATOROG.

Tovarna ZLATOROG — organizator edinstvenega nagradnega natečaja OSKAR — vam želi obilo sreče!

Namen gospodinjskih tečajev

O vsebini in pomenu današnjih gospodinjskih tečajev za dekleta in mlade gospodinjice imamo dokaj različna mnenja.

Čeprav večji del nas ve in smo prepričani, da je gospodinjstvo danes zahteven poklic in da je zanj potrebno izobraževanje v šolah in tečajih tako kot za druge poklice, so vendar še nekateri mnenja, da je organizacija gospodinjskih tečajev brezsmiselna izguba časa in trošenje sredstev. Drugi celo smatrajo, da so gospodinjski tečaji neke vrste žensko razvedrilo, kjer pač dobro pečejo in jedo. Naj bo tako ali drugače, iz tega je razvidno, da marsikdo premalo pozna zahteve današnjega gospodinjstva in ga zato podcenjuje. Ali pa, da današnje gospodinjske tečaje zamenjemo za nekdanje kuharske tečaje v starem pomenu, katerih glavni cilj je bil tečajnice naučiti dovolj kuharskih specialitet ter spretnosti ročnih del. To znanje je za sodoben način življenja in zahteve gospodinjstva res tako brezpomembno, da je zanj škoda vsakega dinarja, pa naj bo izplačan iz skupnega ali privatnega žepa. Zato se ne čudimo, da tečaji s takim učnim programom

vzbujajo v marsikom odpor ali celo posme.

Namen današnjih gospodinjskih tečajev pa ni naučiti tečajnice kuharskih specialitet, temveč seznaniti jih z izsledki sodobne prehrabene vede. Spoznati morajo pomen in vrednost živil in posameznih hranilnih snovi v njih, da bodo znale pripravljati in sestavljati preprosto, a vendar zdravo in polnovredno hrano, ki bo vsebovala vse, kar organizem potrebuje pri opravljanju različnih del in pri različni starostni dobi. Spoznati in spreminiti morajo svoje dosedanje napačne prehrabene navade. Vedeti morajo, da s pravilnim prehranjevanjem svojih družin zmanjšujejo obolenja, pospešujejo odpornost in dvigajo delovno sposobnost članov svoje družine.

Med drugimi važnimi nalogami gospodinjice je tudi gospodarjenje z dohodki članov družine. Te naloge ne kaže podcenjevati. Saj je od znanja in iznajdljivosti gospodinjice odvisno, kako bo z razpoložljivimi sredstvi znala organizirati gospodinjstvo. Ali bo to gospodinjstvo res v kar največji meri zadovoljevalo osebne potrebe članov družine. Le člani takih družin, ki imajo dobro urejeno

gospodinjstvo, se po delu lahko primerno odpočijejo, znajo ceniti svoje moči in plodove svojega dela. Zadovoljni se vračajo na delo z željo, da bi čimveč proizvedli, s tem pa bogatijo sebe in skupnost.

To je le nekaj na hitro navedenih nalog gospodinjice. Te naloge potegnejo za seboj vrsto opravil in skrbi in ni dvoma, da zahtevajo določeno znanje. Žena pa je z enakopravnim položajem v družbi dobila še druge dolžnosti. Od nje se ne zahteva samo to, da se izživlja v družinskem krogu, ampak naj se udeležuje tudi izven družine v družbi. Zato je ena izmed osnovnih nalog naših tečajev, da posredujejo ženam take metode in organizacijo dela v gospodinjstvu, da bo bolj urejeno ter da bo gospodinja manj delala in imela več časa za vzgojo otrok in za delo v družbi. V ta namen bi bilo treba urediti uporabno razpoložljivi tehnični pripomočki, prenašanje nekaterih gospodinjskih del izven družine, delitev dela med ostale člane družine. Vsak sam naj bi po svoji zmogljivosti urejal svoje zadeve. Ne več samo gospodinja, ampak vsi člani družine naj bi prispevali k uspešnemu gospodinjstvu.

PRIZADEVANJE ZA DVIG GOSPODARSTVA V ILIRSKI BISTRICI

Pet let v štirih - osnovno vodilo

Analiza o izvršitvi plana vseh pa-nog gospodarske dejavnosti občine Ilirska Bistrica je pokazala zadovoljive rezultate. Lahko bi rekli, da je gospodarski razvoj v nekaterih pa-nogah predvsem v industriji prese-netil pričakovanja. Skupna vrednost proizvodnje in blagovnega prometa izražena v družbenem bruto proiz-vodu, ki je bil planiran preko 5.221.000 dinarjev, je bila realizirana s 96 % in za 11 odstotkov več kot v letu 1958. Znatno pa je bil presežen bruto produkt in narodni dohodek. Družbeni bruto produkt so prese-gli za preko 15 milijonov dinarjev in za 30,3 % več kot v letu 1958.

Narodni dohodek pa je bil dosežen na enega zaposlenega v preteklem letu 775.779 dinarjev in za 225.279 di-narjev več kot v letu 1958. Na pre-bivalca pa se je narodni dohodek povečal v lanskem letu kar za 28.825 dinarjev in znaša 150.413.

Razen podjetja Lesonit, ki je svoj letni plan izvršilo za 75 %, so ostala industrijska podjetja plan močno pre-segla. Napram letu 1958 pa kar za 39 % več. Kljub temu, da podjetje Lesonit ni doseglo plana, za kar je bil vzrok pomanjkanje melaminskih plošč, ki jih vsled konjunktura na svetovnem tržišču podjetje ni moglo pravočasno nabaviti, je narodni do-hodek realiziralo za preko pol mili-jarde več kot v letu 1958. Med naj-boljšimi podjetji v finančnem pogle-du realizacije je podjetje »Zadrug-nika«, ki je ustvarilo za 75 % več na-rodnega dohodka kot v letu 1958. Pa tudi plan proizvodnje je prese-glo za 12 %.

Plan proizvodnje sta močno pre-se-gla tudi podjetje »Topol« za 31 % in obrat »Javor« Bač pa za 38 %. Tudi gostinstvo je v preteklem letu ustva-rilo mnogo več kot so pričakovali. Prometa je ustvarilo za 42 % več kot

je bilo predvideno in za 59 več kot v letu 1958.

Tudi trgovina je prese-gla letni plan. Medtem ko trgovina na drobno ni dosegla plana, ga je trgovina na debelo prese-gla in sicer za 3 %.

Plana pa ni doseglo gradbeništvo in kmetijstvo. Spričo zakasnelih gra-denj, ki so bile predvidene za zače-tek preteklega leta — dejansko so se začele šele na spomlad — je gra-debništvu izpolnilo letni plan le za 73 % in za 17 % manj kot v letu 1958.

Vse štiri kmetijske zadruge so iz-polnile letni plan s 86 % in za 29 % manj kot v letu 1958. Edino kmetijs-ka zadruga Ilirska Bistrica je pre-se-gla plan za 7 %, vendar za 22 % manj kot v letu 1958. Vzroki, da na tem področju ni dosežen plan so, da so kmetijske zadruge zajele le 30 % vseh poljedelskih viškov. Opaža se, da je bil tudi odkup predvsem mle-ka, živine in lesa v preteklem letu znatno nižji od leta 1958. V drugi po-lovici leta so bile kmetijske zadruge močno zavzete s pripravami progra-mov za lastno kmetijsko proizvodnjo, ki bo nastala v letošnjem in v pri-hodnjih letih. Dejstvo je tudi, da je k temu pripomoglo pomanjkanje ka-dra v kmetijskih zadrugah, ki bi bil v stanju izvajati naloge.

Vzporedno z dvigom proizvodnje se je dvigal tudi osebni dohodek zapo-slenih. Napram letu 1958 se je osebni dohodek dvignil kar za 69 %, na kar je brez dvoma vplivala nova politika nagrajevanja, ki jo nekatera pod-jetja uvajajo in večja storilnost.

Stanovanjska izgradnja je še tudi odvijala po planu. Na področju ob-čine je bilo zgrajenih 55 stanovanj s 3196 m² stanovanjske površine. Temu vprašanju bodo v bodoče morali po-svetiti več pozornosti, predvsem pod-jetja, če bodo hotela rešiti pereče stanovanjske probleme.

Investicijska izgradnja za odpravo

ozkih grl v podjetjih se ni izvršila kot je bilo predvideno. Plana niso izvršili za preko 95 milijonov. Teža-ve so imeli z najemom investicijskih kreditov, ker niso imela podjetja lastne udeležbe.

Dohodkov, ki so se stekali v pro-račun, je bilo ustvarjenih nekaj več kot 164 milijonov oziroma 10,67 % več kot je bilo predvideno. Napram letu 1958 pa za 45,35 %. Izdatkov pa je bi-lo približno 148 milijonov in 41,20 % več kot v letu 1958. Porasli izdatki so šli na račun materialnih izdatkov, predvsem pa negospodarskih investicij, ki so bile od leta 1958 večje za skoraj 11 %.

S ŠESTE SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA SEŽANA

Predvsem komunalna vprašanja

V ponedeljek, 8. t. m. je imel Ob-činski ljudski odbor Sežana svojo 6. sejo. Seja je bila sklicana zato, ker se je nabralo od zadnje seje nekaj zadev, ki jih ni bilo mogoče odložiti in pa zato, da bi se čimbolj razbre-menil dnevni red seje, ki bo že konec februarja ali v začetku marca in na kateri bo razprava o predlogu druž-benega plana in proračuna občine za leto 1960.

Najprej je občinski zbor na ločeni seji določil sestavo in način volitev članov sveta za prosveto.

Takoj za tem sta oba zbora poslu-šala poročilo sveta za komunalne in stanovanjske zadeve za preteklo leto. Iz poročila posnemamo naslednje podatke:

Razen sistema Kraškega vodovoda je na območju občine še 14 krajev-nih vodovodov in 5 priključkov na železniški vodovod, 15 javnih napaja-lišč in 91 javnih karnic. V letu 1959 so bili zgrajeni ali popravljani na-slednji vodni objekti: izvršen je bil izkop za rezervoar v Potočah, kjer bo potrebno delo nadaljevati; pričeta so bila dela za gradnjo rezervoarja v Dolenji vasi, kjer bo potrebnih vsaj še milijon dinarjev; dokončan je bil vodovod na Dolenjah pri Stjaku; za-čete so se raziskave vode na Razgri-rih in na Poljanah; dokončana so bi-la skoraj vsa zemeljska dela za za-jetje vode v Stjaku; izvršen je bil strokovni ogled zajetja vode pri sta-rem vodovodu na Ravnah, kjer bo potrebno zgraditi novo zajetje; izvr-šena so bila dela za dve zajetji in izkopan je bil jarek v dolžini 300 m v Gornji Branici, kjer se bo delo še nadaljevalo; pričeta so bila dela za napeljavo vodovoda v Sveto, Ivanji grad in Zagrajec s priključkom na Kraški vodovod; začela se je obnova vodovoda v Komnu. Kljub vsem tem delom, ki se bodo v letošnjem letu skoraj povsod nadaljevala, pa pro-blem vode na Krasu zlepa ne bo re-šen. Za to bi bila potrebna sredstva, ki segajo v stotine milijonov dinar-jev. Zato si svet za komunalne za-deve preko Uprave dejavnosti pri-zadeva tudi za vzdrževanje javnih karnic, ker so nekateri vasi odvisne le od teh skromnih vodnih objektov. Podobno je tudi z napajališči. Ker pa so sredstva za te objekte razmeroma skromna, četudi se pristojejo še ona, ki jih prispeva Okrajna vodna skup-nost, stoji svet na stališču — kar je popolnoma pravilno, da se sredstva dodelijo predvsem tja, kjer so pre-bivalci pripravljani, da tudi sami pris-pevajo s prostovoljnimi delom ali s posebnim krajevnim prispevkom.

Trgovsko podjetje

»SOČA KOPER« - Koper

obvešča cenjene potrošnike, da bo v svoji poslovalnici v Kopru, Cevljarska ulica 25,

nudilo v razprodaji vsakovrstno manufakturno blago

za moške, ženske in otroške obleke, blago za perilo, raznovrstno konfekcijo ter obutev s popustom do 70 %.

Ne zamudite ugodne prilike in oglejte si to veliko razprodajo, ki bo od 15. do 20. februarja 1960.

Komnu, ki naj bi začela poslovati v mesecu marcu (za upravnika je bil začasno imenovan tovariš Baldos Jaz-bec iz Komna); o ustanovitvi veteri-narske postaje v Sežani; o potrditvi sklepa delovnega kolektiva Splošne-ga mizararskega podjetja v Hrpeljah in podjetja »Mizarstvo« Divača o pri-pojitvi prvega podjetja k drugemu; o potrditvi sklepov občnih zborov o pripojitvi KDZ »Ljubomir« Gornja Branica h Kmetijski zadrugi Stanjel; o dovoljenju za razširitev predmeta poslovanja KZ Lokev in Komen; o izročitvi reke Reke, kar je je v Vremski dolini, in gospodarjenje Ri-biškemu društvu Ilirska Bistrica.

Končno so bili še razrešeni doseda-nji in imenovani novi predsedniki in člani vseh enajst svetov. Imenovan je bil tudi sedemčlanski upravni od-bor Veterinarske postaje. Na novo so bili postavljeni upravniki nekat-erih podjetij in KZ.

MESTNA HRANILNICA IZOLA razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. BLAGAJNIK za poslovalnico v Izoli
2. LIKVIDATORJA potrošniških posojil za po-slovalnico v Kopru
3. SEKRETARJA

Pogoji: za delovna mesta pod 1. in 2. — ekonomska srednja ali njej enaka šola z nekaj prakse v bančnem oziroma blagajniškem poslovanju, za delovno mesto pod 3. — znanje strojepisja (zaželjeno je tudi znanje stenografije)

Ponudbe je predložiti osebno ali pišmenoma najpozneje do 28. febru-erja 1960

POSLOVNO POROČILO

Mestne hranilnice Izola za mesec januar 1960

Število hranilnih vlog se je v ja-nuarju povečalo za 121 vlog na skup-no 2414 hranilnih vlog.

Denarni dotok na hranilnih vlogah je znašal v januarju 4.923.277 dinar-jev; 31. I. 1960 72.508.707 dinarjev.

Sredstva na tekočih računih: 6.565.027 dinarjev.

Sredstva na računih stanovanjskih najemnin 9.871.019 dinarjev, na raču-nu Stanovanjske skupnosti pa 706.341 dinarjev.

Kratkoročna posojila (skupno s po-trošniškimi krediti) 66.252.508 dinarjev.

V januarju je obolela za gripo 1/4 uslužbencev naše hranilnice, ter za-radi tega nismo uspeli obračunati do-hodke in izdatke.

Dotok hranilnih vlog je iz meseca v mesec večji, kar dokazuje, da so se dohodki delovnih ljudi povečali, razen tega pa tudi, da se je utrdilo zaupanje v vrednost denarja (v štirih letih so se cene industrijskih izdel-kov pri nas povečale samo za prib-ližno 10 %, v zadnjem letu pa komaj še za 1 %, naš dinar se je stabilizir-al)

POGOVOR Z VOLIVCI

V današnjem pogovoru bo na vprašanje volivca iz Komna na Krasu, če bo Socialistična zveza res organizirala vrsto delovnih akcij za ureditev komunalnih ob-jektov, odgovoril predsednik od-bora SZDL v Komnu tov. Milan Abram. Takole pravi:

Krajevni odbor Socialistične zveze ima v svojem programu za letošnje leto tudi vrsto komunalnih del, ki bodo za Komen prav pomembna. Preden jih naštejemo, naj povem, da bodo pri teh delovnih akcijah morali pomagati prav vsi občani, saj sicer obširnega programa ne bo mogoče izpolniti.

Na vrsti bodo naslednja dela: napel-jali bomo vodovod hišnim številkam 1. do 43 in hišnim številkam 65 do 107. Tako bo naša vas v glavnem imela urejen vodovod. Podiri in ure-dili pa bomo tudi ruševine, ki so še ostale od zadnje vojne in ki se še kajzijo zunanjo podobo Komna. Naj-večje delo pa bo prav gotovo uredi-tev ceste, ki veže Komen in Dutov-lje: v dolžini treh kilometrov pred vasio in v sami vasi jo bomo izrav-nali in ponekod speljali na novo ter seveda asfaltirali s pomočjo občinske-ga ljudskega odbora v Sežani in na-

ših gospodarskih organizacij. V načr-tu imamo tudi popravilo vodnjaka in napeljavo vodovoda v Preserje in Divče, potem ureditev parka pred spomenikom NOB v Komnu in pa-ka v Cirju, ter zunanjo ureditev vseh stavb in okolice.

Vendar pa to niso vse postavke na-šega zares obširnega plana dela, zato naj naštejemo še druge, ki globoko zajemajo v vse politično in družbeno dogajanje naše vasi. Da bi čimbolj poživili delo SZDL, bomo stalno spremljali delo vseh društev, prav tako pa tudi kmetijske zadruge in gospodarskih organizacij. Tukaj so planirana široka posvetovanja z upravnimi odbori in drugimi organi upravljanja, posebej pa bomo spreml-jali delo zborov volivcev in krajev-nega urada, pa tudi šolskih odborov in poravnalnih svetov.

Kot sem že dejal: naštel sem samo nekatere postavke iz našega res ob-širnega načrta dela. Po dosedanjih rezultatih lahko upamo, da ga bomo do konca oktobra lahko tudi povsem izvedli. Tu pa ne gre le za neposred-ne gospodarske koristi, ki jih bo na-ša vaška skupnost imela od vseh omenjenih del, ampak tudi in pred-vestem za politično aktivizacijo vsega prebivalstva in za pravo mesto orga-nizacije Socialistične zveze v vsem življenju našega okolja.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Koper - naša vrata v svet

Dne 24. januarja letos je od-plula iz koprškega pristanišča na prvo pot proti New Yorku tovorn-o-potniška ladja »Splošne plo-ve« iz Pirana z imenom »Bled« in s tem odprla redno ekspresno progo, na kateri bodo vozile tri ladje omenjenega podjetja, to sta razen »Bleda« še »Bohinja« in »Bovec«. (Ne vemo zakaj je znani gospodarski list »Privredni pre-gled« v članku objavljenem dne 3. II. 1960 spremenil dve imeni ladij v »Ploda« in »Povec«; op. pisca). Vse tri ladje imajo po 8700 ton nosilnosti, imajo hladil-ni-ke in tanke za prevoz takočega tovora ter lahko sprejmejo po 80 potnikov.

Uvedba redne pomorske zveze med našim komaj se porajajočim pristaniščem Koper in New Yorkom ima seveda prvenstveno gospodarski, za nas pa tudi velik moramo, da nam take proge pri-simboličen pomen. Zavedati se našajo velike koristi, saj je izra-čunano, da prinese ena voznja ob polnem izkoriščanju ladijskega prostora, do 60.000 dolarjev na voznini. Ko bodo vse tri ladje vozile redno in bodo pravilno iz-koristile vse svoje zmogljivosti, bodo torej predstavljale za nas

zelo važno gospodarsko postavko. To je neposredna korist. Posred-na pa je v tem, da nam ne bo treba v prihodnje najemati več toliko tujih ladij za prevoze, ker zmogljivosti naših pomorskih prevoznih podjetij še ne zadostu-jejo za naše potrebe. Upoštevati moramo n. pr. samo dejstvo, da se je blagovna zamenjava med ZDA in našo državo povečala za približno 30 % in da so Združene države Amerike vedno na prvem ali na prvih mestih v zunanji trgovini z našo državo. Čeprav pričakujemo znižan uvoz osnov-nih živil iz teh držav, moramo pričunati na naš povečan izvoz zlasti nekaterih industrijskih iz-delkov. In ker so proge, ki jih je uvedla Splošna plovba, mešane (to je tovorno-potniške), bo imel velik pomen tudi prevoz potni-kov.

Proga sama bo izredno dvomi-la pomen Kopr kot pristaniške-ga mesta. Vse to bomo brez dvo-ma v celoti razumeli šele, ko bo do ustvarjene zveze z zaledjem, posebno ko bo zrajena železni-ška proga, ki edina lahko pre-vzame ves povečani promet po-morskega pristanišča. Saj ni lah-ko prepeljati v zaledje tovar

čezoceanske ladje z 10.000 tona-mi, ki lahko sedaj pristajajo v našem pristanišču. Za to je po-trebnih desetine vlakov in je sedanji kamionski prevoz v tem pogledu samo zaslina in ekonom-sko nerentabilna rešitev.

Ali je reakcija „Jugolinije“ pravilna?

Otvoritev ekspresne čezocean-ske linije »Splošne plovbe« je povzročila pri drugem našem podjetju »Jugolinija« iz Reke reakcijo, ki jo imenuje priznani gospodarski list »Privredni pre-gled« čudni spor. Omenjeno pod-jetje vzdržuje namreč na isti relaciji tudi redne zveze, toda njegove ladje niso tako oprem-ljene kot so ladje »Splošne plo-ve«, ker nimajo hladilnikov, tan-kov za tekoče tovore in se ne ustavljajo v italijanskih, franco-skih in severnoafriških prista-niščih, kot se bodo ustavljale ladje »Splošne plovbe«. S tem izgube konkurenčnost tudi s pod-jetji drugih držav na teh progah. »Jugolinija« je skrčila pristanke, ker hoče biti konkurenčna glede trajanja vožnje, to je 16 do 18

dni, kot traja voznja »Splošne plovbe«. Pri tem trdi »Jugolini-ja«, da je otvoritev nove proge »Splošne plovbe« odveč in eko-nomsko neutemeljena.

Strokovnjaki Jugoslovanske po-morske agencije pravijo, da tako stališče »Jugolinije« ni opravič-ljivo in da se je z otvoritvijo no-ve proge s Severno Ameriko naš pomorski promet izpopolnil. Zato je čudno, da je »Jugolinija« od-klonila predlog »Splošne plovbe« za ustanovitev skupne agencije v ZDA. Ko gre za interese naše skupnosti, bi se morali takih po-javov izogibati, saj postajamo z otvoritvijo nove proge glede na tuje družbe močnejši in sposo-bnejši za prevoze blaga na progi, za katero so tuje družbe zelo zainteresirane.

Motorni promet ogroža Piran

Te dni so se v Piranu ponovno sestali strokovnjaki, da bi našli rešitev za bodoči promet z mo-tornimi vozili po Piranu. Po ozkih ulicah je promet s takimi vozili že tako nemogoč, treba pa ga bo omejiti tudi po obali in drugih širokih ulicah. Izkazalo se je namreč, da ulice in sploh ves tlak niso grajeni za težak promet. Tako se tlak vdaja in poseda, za-radi česar se poseda tudi obala, v nevarnosti pa so tudi poslopja ob prometnih ulicah. Stanovanj-ske hiše imajo zelo slabe temelje, ki so zaradi tresenja, katerega povzroča voznja težkih vozil po sosednih ulicah, v nevarnosti, da se sesujejo. Na mnogih stavbah so prav ob nedavnem prevažanju težkih tovorov riža z velike ladje nastale široke nove razpoke, ozi-roma so se povečale stare.

Komisija je ugotovila, oziroma potrdila prejšnje ugotovitve, da bo treba vse težki promet skozi Piran prepovedati. Zato predlaga čimprejšnjo pripravo načrtov za avtobusno postajo ob vходу v Piran pred luško kapitanijo. Do-klar pa te postaje še ni, bo velja-la prepoved vožnje najtežjih vozil v Piran, dalje prepoved vožnje z brzino več kot 15 km/h in po-dobno. Komisija je stavila tudi predlog glede parkirnih prostorov za manjša vozila.

Mali oglasi

ČEVLJARSKI ČISTILNI STROJ z elektromotorjem prodam. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM ENOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU KOPRA za dvosobno s kabinetom v Koprui ali Smedeli. Naslov v upravi lista.

POMOČ V GOSPODINJSTVU iščem za nekaj ur dnevno. Plača po dogovoru. Sprejemam tudi starejšo gospodinjsko pomočnico. Naslov v upravi lista.

ENODRUŽINSKO HIŠO v Koprui, Izoli ali Piranu kupim. Plačam takoj. Travner Ivan, Žalec.

KJERKOLI se želim zaposliti kot kurir ali vratar. Vatovec Rado, Oštrožno brdo 19, Prem.

Trgovsko podjetje »MESO« Piran prodaja iz svojih osnovnih sredstev KAMION znamke »TAM« nosilnosti 3 tone, v nevoznom stanju. Prodaja bo dne 19. februarja 1960 ob 8. uri zjutraj.

Ko pridete v Trst, napravite zamnativ sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghaga do ulice Cellini št. 2. Ne bo vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

PREKLIC
Preklicujem žaljive besede, ki sem jih izrekel o Danici Kakovič, Ritomeče, Obrov ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
Jože Mihalič
Gradšče, Obrov

Kino

KOPER: 12. in 14. ameriški barvni film NEPOZNANI JE PRIŠEL, 15. in 16. februarja francoski barvni film MOJ STRIC, 17. februarja ameriški barvni film ZGODBA O GLEN MILLERJU, 18. februarja ameriški barvni film VALENTINO.

IZOLA: 12. februarja ameriški barvni film AFRISKI LEV, 13. in 14. februarja francoski barvni film ŠTIRJE KORAKI V OBLAKIH, 15. in 16. februarja ameriški barvni film VALENTINO, 17. februarja ameriški barvni film MOZ IZ KOLORADA, 18. in 19. februarja francoski film cinemascope TISTI, KI MORA UMRETI.

PIRAN: 12. februarja švedski film KRADLJIVEC LJUBEZNI, 13. in 14. februarja sovjetski barvni film CLOVEKOVA USODA, 15. in 16. februarja argentinski barvni film ALI TE LAHKO KLICEM MAMA, 17. in 18. februarja jugoslovanski film OSMA VRATA.

PORTOROŽ: 12. februarja sovjetski barvni film CLOVEKOVA USODA, 13. februarja švedski film KRADLJIVEC LJUBEZNI, 14. februarja argentinski film ALI TE LAHKO KLICEM MAMA, 15. in 16. februarja ameriški barvni film KLIC DIVJINE, 17. in 18. februarja ameriški barvni film SEDECI BK.

SKOPIJE: 13. februarja ameriški barvni film 20.000 MILJ POD MORJEM, 14. februarja ameriški barvni film ZGODBA O GLEN MILLERJU, 18. februarja francoski barvni film MOJ STRIC.

SMARJE: 13. februarja ameriški barvni film ZGODBA O GLEN MILLERJU, 14. februarja ameriški barvni film 20.000 MILJ PO MORJEM, film MOJ STRIC.

SEŽANA: 13. in 14. februarja ameriški film JAHALI SO NA ZAHOD, 16. in 17. februarja italijanski film KJE JE SREČA, 18. in 19. februarja libanonski film PROTI NEZNANEMU.

REŠITEV KRIZANKE
IZ PREJSNJE ŠTEVILKE

Vodoravno: 1. Granger, 8. planika, 15. radiant, 16. Radovan, 17. imetje, 18. rek, 19. Bali, 20. manj, 21. TAM, 22. zenit, -m, 23. Eskim, 26. melona, 27. ma, 29. parazit, 31. vi, 32. bencin, 43. Zoran, -d, 37. Athos, 38. Rab, 39. Oslo, 42. Leon, 43. lan, 44. Bartol, 46. Tovariš, 48. primera, 49. ironija, 50. barakar.

Navpično: 48. P(ierre) B(onnard).

SAP TURIST LJUBLJANA POSLOVALNICA KOPER/PIRAN

prireja

v aprilu 1960 šestdnevni izlet z avtobusi in vlakom v Francijo na AZURNO OBALO z obiskom MILANA — GENOVE — NICE — CANNESA — MONTE CARLA. Za prvomajske praznike 1960 pa izlet z vlakom v RIM — NEAPELJ — POMPEJE — SORRENTO — CAPRI za 6 dni; izlet ima že tradicijo po vsej Sloveniji.

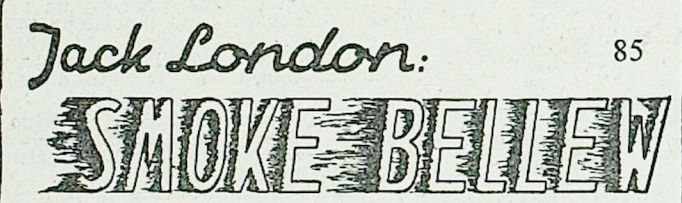
Vse potrebne informacije dobite v naših poslovalnicah — v Koprui, telefon 298 — v Piranu pa 51-12.

Klub študentov okraja Koper vabi na TRADICIONALNI AKADEMSKI PLES Z BRUCOVANJEM, dne 13. februarja 1960 v hotelu »Triglav« v Koprui. Igra priznani orkester »7 DIXIES« s pevko Marjano Borčevič. Rezervacije miz v recepciji »Triglava«.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja »RIŽANSKI VODOVOD KOPER« razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- GRADBENEGA INŽENIRJA — PROJEKTANTA ZA VODOGRADBENA DELA —** zaželeno strokovna praksa
- GRADBENEGA TEHNIKA — PROJEKTANTA z dokončano srednjo tehniško šolo in prakso**
- DVE ADMINISTRATORKI z primerno strokovno izobrazbo in prakso.**

Pismene ponudbe z navedbo splošne in strokovne izobrazbe, dosedanje zaposlitve, lastnorčno napisan življenjepis in potrdilo o nekaznovanju poslati na upravo podjetja.

»Na svetu je pač mnogo žensk,« je rekla Labiskwee nekega dne. »In ženske imajo moške rade. Tebe je gotovo mnogo žensk imelo rado. Povej mi.«

On ni odgovoril.

»Povej mi,« je silila.

»Saj nisem bil nikoli oženjen,« se je izogibal.

»Ali ni tam onstran gorā res nobene druge Isolde?«

Takrat je Dimač spoznal, da je strahopetec. Lagal je. Upiralo se mu je, ali vendar, lagal je. Odkimal je z glavo počasi in preko obraza se mu je razlil smehljaj. Njegov obraz je takrat kazal več ljubezni kot si je mislil. To je takoj spoznal, ko je videl, kako se je deklici bojazen v hipu spremenila v največje veselje.

Dimač je mislil, da sme sam sebi oprostiti. Njegovo mišljenje je bilo pri tem vseskozi hinavsko. Ni imel dovolj poguma, da bi temu otroško preprostemu ženskemu bitju zadal neusmiljeni sunek v srce.

Pa tudi Snassovo vedenje ga je vznemirjalo. Njegovim črnim očem je le malokaj ušlo in govoril je pomenljivo.

»Noben oče ne mara, da se mu hči omoži,« je rekel Dimaču. »Ali vsaj tisti ne, ki ima kaj srca. Kajti to boli. Povem vam, že misel na to boli. Kljub temu pa je red življenja tak, da se mora moja Margareta nekoč omožiti.«

Sledil je molk. Dimač se je že stotič vprašal, kakšna neki je zgodovina tega človeka.

»Jaz sem surov in krut,« je nadaljeval Snass. »A vendar, red je red, in zakon je zakon, jaz pa sem pravičen mož. Seveda tem prvotnim ljudem sem jaz vse: zakon in pravica. Preko moje volje se nihče ne upa iti. Toda jaz sem tudi oče in vsi moji dnevi so bili prekleti zaradi tega, ker sem imel tudi srce.«

Kam Snass s tem svojim samogovorom cika, Dimač

Radio KOPER

NEDELJA, 14. februarja — 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Kmetijski kombinat Koper in vrtnarstvo — KZ Lucija ureja večjo ekonomijo — SZDL na vasi v kongresnem letu — 8.30 Z veselo pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: Starost vendarle ni starost — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Pojeta mladinski in moški zbor iz Celja p. v. Egon Kuneja — 15.30 Skladbe za klavir in orkester G. Gershwina, Adinseila in Richardsona.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 poročila. Poročila so nato še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 15. februarja — 13.40 Kmetijski nasveti: Drugo zimsko skupljanje breskev — 13.45 Pisana paleta zabavne glasbe — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.20 Koroške in beneške ljudske pesmi v priredbah F. Marolta, V. Mirka, U. Vrabca, R. Orla, A. Birčiča.

TOREK, 16. februarja — 13.40 Kmetijska univerza: Osnovni priključki za oskrbovanje poljščin — 13.50 Odlomki iz oper — 14.30 Sola in življe-

nje: Na sestanku šolske skupnosti — 14.50 Glasbena medigra — 15.20 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev Jugoslavije.

SREDA, 17. februarja — 13.40 Kmetijski nasveti: Zagotovimo s pomladansko setvijo dovolj krme za živino — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni obzorik: Djalavska univerza v goriškem okraju je dobro začela — 14.40 Domače popevke — 15.20 20' pri Johannu in Josefu Straussu in Franzu Lehajru.

ČETRTEK, 18. februarja — 13.40 Kmetijska univerza: Pomen mesne predelovalne industrije za napredek živinoreje — 13.50 10' z orkestrom Roberta Stolza — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah II. del — 15.20 Dalmatinske popevke.

PETEK, 19. februarja — 13.40 Kmetijski nasveti: Dnognovanje pšenici — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Domače aktualnosti: Kako smo uspeli v usposabljanju kadrov v industriji — 14.40 Pesmi Danila Buharja poje ženski vokalni kvartet iz Ljubljane — 15.20 Venček narodnih pesmi in kol.

SOBOTA, 20. februarja — 13.40 Kmetijska univerza: Atomska energija in kmetijstvo — 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Primorski tednik — 14.45 Gershwinove melodije v izvedbi orkestra Wally Stott — 15.20 Okrogle in poskočne.

Barba Vane pravi...

Pa se tokrat malo sprehodimo po okraju. Najprej bi zabol del nos v Ilirsko Bistrico. Moram vam povedati, kako tamkaj prevažajo kruh. Podjetje »Kruh in pecivo« ima v te namene lep zaprt avtomobil znamke Škoda. Vanj naložijo košare kruha, zaprejo vrata — in hajdi. Do sem vse lepo in v redu in vsak inšpektor je lahko s tem zadovoljen. Toda šoferju ne da žilica miru, ko mu pa kar naprej Škoda brni po glavi, pa si misli, zakaj bi se delala škoda, če ni treba. Zato v Mali Bukovici v opekarni lepo naloži med košare še opako, ki pa zdaj že prevladuje in prah in vse drugo leti na vse pretege po košarah in kruhu seveda tudi, če je še v košarah. No, verjetno so mislili, da delajo prav, ko so na ta način napravili privatniku uslugo.

Nasprotno pa peljejo na Prem kruh v košari na odprtem kamionu, s katerim se »Zadružnikov« v jutranjih urah vozijo v Mrzlik po mleko. Nepokrito košaro s kruhom odložijo kar ob cesti na avtobusnem postajališču v Premu, kjer potem čaka, da pride kdo ponjo in spravi pod streho. Večkrat pa čaka, da se pošteno napašči ali da jo namoči dež. Ej, ljubi moji, kar ne morem vam reči dober tek.

več njegovo nedisciplinirano kratkosrajčno publiko. Toda okrog Novega leta so bili tako hudi nanj, da se je revež prestrašil in s 3. januarjem enostavno — gurnil. Ni in ni ga več, Knežičani pa pokonci. Že tako nimajo druge zabave, kot tisto oštarijo, mladina pa sploh ne, in ne samo knežiča — še iz Bača, Zagorja na Pivki in Koritnic so hodili v kino v Knežak — na, zdaj pa tole. Ne bi morda odgovorni res malo razmislili o tem in nekaj ukrenili? Ne glede na to, da bi mene obvarovali nadaljnjih intervencij, bi vsekakor zelo ustregli vsem prizadetim vase in posebej mladini, ki nima druge zabave ali pa si jo mora dejansko poiskati v gostilni.

Prav hudi pa so v Knežaku — na kino. Hudi so bili sicer že poprej in so ga pošteno »peglali«, saj sem si še celo jaz nekoč že sposodil — samo ne kina, mar-

Slišal sem v Sežani za čuden postopek avtobusnega sprevoznika na lokalni progi. Dokler ni zapadel sneg, je razen šolskih otrok za Lokev in Povir vzel še tudi kakih deset rednih potnikov — uslužbenec, ki delajo v Sežani, vozijo pa se domov v bližnje vasi. Ko pa je nastalo slabo vreme in je bil naval na avtobus večji, je sprevoznik odločil, da ne sprejme več nobenega teh potnikov. Tako morajo ti čakati več črna avtobusa, namesto da bi se odpeljali domov že ob 14. uri. Sicer se ta imenitni sprevoznik izven postaje še koga usmili, na sami nastani pa jih odklanja. Lepo, kaj? Namesto dveh avtobusov v slabem vremenu pa celo tisti

samcat sprejema manj potnikov. No, nekako sem se le pricijazil do Divače, kjer sem šel koj pogledat v točilnico, kako je tamkaj s čistočo po moji intervenciji. Moram pa že reči, da zdaj pogosteje uporabljajo metlo — čeprav z godrnjanjem in preklinjanjem na moj račun. Seveda, ko so pa tega prijatelja prijatelji zavrčevali, če je morda iz točaja napredoval za pometača in misli, da to nikakor ni delo zanj, za kvalificiranega gostinskega delavca. Naj bo tako ali drugače, v »Risnik« bom še zmeraj rad pogledal in bil bi prav vesel, če mi ne bi bilo treba zaradi njega več vrtni jezika.

Ze sem tudi na Kozini in v Hrpehah. Šel sem malo pogledat njihov »potujoči« — kino namreč. Tudi tamkaj grozovito zabavljalo čezenj, ker morajo za 50 dinarjev v mrazu in ledu prezebati, če hočejo videti film, ki se po navadi kar naprej trga, da je od sebe nemogoče glasove in podobno. Pa še zadovoljni morajo biti Hrpehji in Kozinci, da ga sploh imajo, ko pa je to tudi tamkaj edina nedeljska zabava, če ravno ne maraš spet — v gostilno. Vidite, pa sem zašpilil klobaso. Če za zaključek še ponovim pritožbo tiste koprške gospodinjke, ki v Koprui ne more kupiti primerne lonca za petčlansko družino (če že je kje lonci, potem ni pokrovke), ki zaman išče emailirano cedilo za juho, pa toporišče za sekirno in še kaj takega, pa sem opravič za danes in vas do prihodnjic vse prav lepo pozdravljam!

Vaš Vane

ni mogel pogoditi niti izvedeti, kajti nadaljnje besede je prekinil srebrni smeh iz šotora, v katerem se je Labiskwee igrala z mladim, nedavno ujetim volkom. Krčevska bolest se je pojavila v Snassu.

»Ne morem pomagati,« je mrmral trdo. »Margareta se mora omožiti in moja in njena sreča je, da ste vi tu. Na Four Eysa sem se nekoliko zanašal. McCan pa je bil popolnoma nemogoč. Oddal sem ga skvavi, ki je prizigala svoje ognje že dvajset let. Če ne bi bilo vas, bi si pač morala izbrati Indijanca. Mogoče, da bi bil Libash postal oče mojih vnukov.«

Takrat se je iz svilenega šotora prikazala Labiskwee in se z mladim volkom v naročju približala ognju, kakor da jo vleče magnet, da gleda na tistega, ki je imel postati njen mož. V njenih očeh je gorela ljubezen, ki je ni zvala prikrivati.

»Poslušaj me,« je rekel McCan. »Pomladanska talitev je tukaj in na snegu se dela trda skorja. Zdaj je čas, da potujeva, razen če se ne bojiva pomladanskih viharjev, ki divjajo v gorah. Poznam jih. S kom drugim bi si jaz ne drznil na pot.«

»Saj ne znaš potovati,« mu je ugovarjal Dimač. »Ti ne vzdržiš z nikomer. Tvoja hrbenica je mehkejša od raztaljenega mozga. Če me bo prijelo, da pobegnem, pobegnem sam. Sicer me pa svet ne mika več in najbrž ne pojdem nikdar od tod. Karibje meso je zelo dobro in poletje z lososi bo kmalu tu.«

Snass je rekel: »Vaš tovariš je mrtev. Pa moji lovci ga niso ubili. Našli so njegovo truplo. Zmrznil je v pomladnih viharjih v gorah. Vedite: nihče ne ubeži. Kdaj bomo praznovali vašo poroko?«

In Labiskwee: »Jaz te opazujem. V tvojih očeh in v tvojem obrazu se skriva žalost. Oh, jaz poznam tvoj obraz. Na tvojem vratu, takoj pod ušesom, je majhna brazgotina. Kadar si srečen, so koti tvojih ust obrnjeni navzgor. Kadar pa so tvoje misli žalostne, so obrnjeni navzdol. Kadar se smehljaš, so tri in štiri gube v kotih tvojih oči; kadar se smeješ, jih je šest. Včasih sem jih naštele skoro sedem. A zdaj jih ne morem šteti. Nikoli nisem čitela knjig. Ne vem, kako se čitajo. Toda Four Eys me je marsičesa naučil. In v njegovih očeh sem videla hrepenenje po svetu. On je pogostoma hrepe-

nel tja ven v svet. In vendar je bilo tukaj mnogo drugega mesa in dobrih rib in jagod in korenin in pogostoma smo po Porkupincih in Luskvasih dobili za kože mnogo moke. Kljub temu je hrepenel po svetu. Ali tudi ti hrepeniš tja ven v svet? Four Eys ni imel ničesar, ti pa imaš mene.« Vzdihnula je in stresla z glavo. »Four Eys je umrl od gladi, lačen sveta. In če bi ti bil vedno tu, ali bi tudi umrl od gladi, od hrepenenja po svetu? Bojim se, da ne poznam sveta. Ali želiš bežati nazaj v svet?«

Dimač ni mogel odgovoriti, toda koti njegovih ust so jo prepričali, sledile so minute molka, v katerih se je deklica vidno borila s seboj. Dimač, sam nase jezen, je preklinjal svojo slabost. Svoje hrepenenje po svetu ji je sicer priznal, ni pa imel dovolj poguma, priznati, da obstoji še neka druga ženska.

Zopet je Labiskwee vzdihnula.

»Dobro torej! Bolj te ljubim kot se bojim očetove jeze, in v svoji jezi je on hujši od gorske nevihte. Povedal si mi, kaj je ljubezen. To naj bo preškušnja moje ljubezni. Pomagala ti bom zbežati nazaj v svet.«

Dimač se je zbudil, ne da bi se premaknil. Topli drobni prsti so se dotaknili njegovega lica, zdrsnili niže in se nežno pritisli k ustnicam. Kožuh, ki se je bil v njem nastanil mraz, je potem pobožal njegovo kožo. Samo besedico »Pojd!« je deklica zašepetala v njegovo uho. Vstal je previdno in poslušal. V taborišču je tulilo na stotine psov, a kljub temu je slišal Snassovo mirno in redno dihanje poleg sebe.

Labiskwee je Dimača nežno potegnila za rokav in mu tako dala razumeti, naj ji sledi. Pobrāl je mokasine in svoje visoke nogavice in v nočnih mokasinih je počasi taval ven v sneg. Na kraju, ki ga ni več obseval medli žar ugašujočih ognjev, mu je namignila, naj se obuče, in medtem ko jo je ubogal, je odšla nazaj v šotor, kjer je spal Snass.

Ko je potipal kazalca na svoji žepni uri, je Dimač spoznal, da je ena po polnoči. Noč je bila čisto topla; več kot deset pod ničlo ni moglo biti. Labiskwee se je vrnila in ga vodila skozi speče taborišče. Čeprav sta stopala kolikor mogoče tiho, je sneg vendar škripal pod njunimi stopinjami. Na srečo je pasji lajež preglašal škripanje.

GOSTOVANJE LJUBLJANSKEGA ODREDA V IZOLI IN V NOVI GORICI

Zmaga in poraz

Odred — Izola 6 : 1 in Odred — Nova Gorica 1 : 4

Ob zaključku svojega taborjenja na slovenski obali je ljubljanski Odred odigral prijateljsko tekmo v Izoli z NK Izolo. Tekma se je zaključila z zmago Odreda s 6:1. Do dvajsete minute drugega polčasa je bila igra v glavnem enakovredna, kar kaže tudi izid 2:1 v korist Odreda. Imeli pa smo

STRELSTVO NOVA DRUŽINA V PIRANU

V Piranu je bil v nedeljo ustanovni občni zbor nove strelske družine, ki je že pred ustanovnim občnim zborom vpisala v svoje vrste nad 500 članov. Družina aktivno delala, je dosegla že ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo okrog 250 članov ter predstavnikov političnih in družbenih organizacij in JLA. V kratkem bodo v Piranu usposobili strelski dom. Dobri del zasluga ima stanovna skupnost, ki je pokazala polno razumevanje za strelstvo in odstopila strelski družini primerne prostore v središču mesta. Prostor bodo s pomočjo občine in podjetij primerno preuredili.

vtis, da je Odredu šlo predvsem za vigravanje igralcev in ne za gole. Sele v drugem delu drugega polčasa se je sprožil napadalni stroj, ki mu domačini predvsem zaradi pomanjkljive kondicije niso bili kos. V Odredovem napadu se je najbolj odlikoval Kranjc, ki spet prihaja v staro formo. V obrambi pa je bil najboljši Berginc.

Domače moštvo je treba pohvaliti zaradi borbenosti, videlo pa se je, da še nimajo za seboj dosti treninga. Vsekakor bo treba po hiteti, saj se druga moštva (na primer Nova Gorica) že dalj časa skrbno pripravljajo. Na tekmi v Izoli smo spet videli nešportni izpad igralca Tomaša. Tega bivšega igralca Sidra je njegovo prejšnje društvo večkrat opominjalo in kaznovalo, toda vse skupaj ni dosti zaleglo. Če bo tako nadaljeval, kakor je začel v prvi tekmi za novi klub, si Izola ne bo dosti opomogla z njim.

Na tekmi v Novi Gorici pa je moral ljubljanski Odred pojesti grenko tableto in visoko porazen zapustiti igrišče. Domačini so mu dali pravo lekcijo hitre in duhovite igre in tudi vzdržljivosti. V

moštvo Nove Gorice je nastopil nekdanji igralec goriskega Branika Tinunin. Le-ta je bil junak dneva, saj je sam zabil vse štiri gole. Na Tinunina smo opozorili že v jesenskem delu primorskega prvenstva, ko je napravil nekaj izrednih podvigov in na eni tekmi zabil celo pet golov. Bil je daleč najboljši strelca primorskega prvenstva. Kaže, da bo ta igralec velika pridobitev za moštvo Nove Gorice.

DOGODEK ZA LJUBITELJE NOGOMETA V KOPRU

Tomos-Odred mladinci in Tomos-Izola za zimski pokal

V nedeljo se obeta ljubiteljem nogometa v Kopru pomemben dogodek. Ob 15. uri se bosta pomerila v finalni tekmi za zimski pokal koprške nogometne podzveze Tomos in Izola. Obe enajstoričnici bosta nastopili v najmočnejših postavah. Možnosti so izenačene. Izola ima sicer kot član slovenske conske lige več izkušenj, Koper pa se je zadnje tedne bolj sistematično pripravljala, razen tega pa ima prednost domačega igrišča.

Zanimiva bo tudi predtekma, v kateri se bodo mladinci Tomosa pomerili z ljubljanskim Odredom. Ta tekma bi morala biti že jeseni, vendar so jo preložili. Koprski mladinci so lani osvojili drugo mesto v Sloveniji, medtem ko o slovesu Odreda ni treba posebej govoriti, saj je vsa leta med vodilnimi slovenskimi mladinski moštvami. Tekma se bo začela ob 13.30.

RAZGOVOR O TELESNOVZGOJNIH IN ŠPORTNIH PROBLEMIH KOPRSKEGA OKRAJA

Ni razlogov za čakanje na združitev

Naš sodelavec je obiskal te dni tajnika okrajne zveze TVD Partizan v Kopru Miloša Stergarja in mu zastavil nekaj vprašanj v zvezi z razvojem telesne vzgoje in športa v okraju.

Jeseni sta okrajna zveza TVD Partizan in okrajna športna zveza ustanovili skupno tajništvo in skupne komisije za reševanje vseh problemov na področju športa in telesne vzgoje. Glavni namen je bil seveda pripraviti pot k združitvi obeh organizacij. Kakšne rezultate ste dosegli v teh prizadevanjih?

Ustanovitev skupnega tajništva in skupnih komisij ni bil noben formalni akt, ampak posledica dejanskih želja in potreb. Pravzaprav lahko trdim, da je iz samih društev prišla pobuda, saj jim je razdrobljenost kadra in sredstev povzročala precej težav. Nova oblika dela se je uveljavila. Tako smo zdaj lahko vskladili koledar prireditev, organizirali smo enotna prvenstva, koncentrirali kadre in zmanjšali stroške. Vse probleme športnih panog rešujemo zdaj enotne komisije. Izjema je le nogomet in orodna telovadba. Za nogomet obstaja namreč le komisija pri okrajni športni zvezi, za orodno telovadbo pa le pri okrajni zvezi Partizan.

Ali nam morete povedati nekaj podrobnosti iz dela tajništva in komisij?

Tajništvo se je doslej redno sestajalo, povprečno enkrat mesečno, ožje tajništvo pa povprečno trikrat mesečno. Na sestankih smo načrtno obravnavali probleme športa in telesne vzgoje, zlasti v tistih panogah, ki so zašle v težave. Tako smo sklenili, da bo potrebno oživiti veslaška kluba v Kopru in Piranu ter priporočili Koprčanom, naj vključujejo v veslanje čim več vajencev, pri čemer bi se naslonili na Industrijsko kovinarsko šolo. Pirančani pa bi morali dobiti nove kadre predvsem v ladjedelnici in pomorski srednji šoli. Tajništvo je razen tega razpravljalo o piranskem Partizanu in o nogometnem klubu Sidru, ki sta zašla v težave in jima bo treba pomagati.

Glede komisij pa lahko rečem, da so bile nekatere zelo delavne. To velja zlasti za košarko, atletiko, rokomet, nogomet in splošno telesno vzgojo. Uveljavila se je tudi komisija za plavanje, čeprav je imela zaradi pomanjkanja plavalnih naprav zelo težko delo. Nedelavna pa je bila komisija za odbojko, čeprav je ta šport zelo razvit v koprskem okraju. Večino odbojarskih prireditev so organizirali mimo komisije.

Vsekakor je sodelovanje obeh or-

ganizacij potom tajništva in komisij pomenilo znaten napredek v razvoju telesne kulture v koprskem okraju. Sem pa tja pa nam je obstoj dveh organizacij le še povzročal težave, saj nimamo enotnega odbora, ki bi o vseh stvareh dokončno sklepala.

Torej so po vašem mnenju dozoreli pogoji za združitev obeh organizacij?

V koprskem okraju vsekakor. Razumem, da so v zveznem in republiškem merilu še problemi, saj še niso dokončno razčistili vprašanja amaterizma in profesionalizma. Toda teh problemov v koprskem okraju ni, saj je vsa dejavnost amaterska.

Zdaj pa bi me še zanimalo, kako je s pripravami za ustanovitev občinskih zvez za telesno kulturo v koprskem okraju. Ali so našim telesnovzgojnim delavcem na terenu povsem jasne pristojnosti teh zvez in v čem se bodo razlikovale od občinskih svetov za telesno vzgojo?

Ustanavljanje občinskih zvez za telesno kulturo je zadeva, ki jo zdaj urednijo po vsej državi. Prav je, da povsem najprej nekaj besed o delu teh zvez in o delitvi dela med svetne in zveze, saj je v tem pogledu nekaj nejasnosti na terenu. Sveti skrbijo za celotno usmerjanje telesne vzgoje v občini in za ustvaritev materialne baze. Sveti so pomožni oblastni organi občin in za svoje delo odgovarjajo občinam. Občinske zve-

ze za telesno vzgojo pa so družbeni organi, ki ga volijo člani posameznih društev. Njihova naloga je, da skrbijo za razvoj in za dejavnost društev, za ustanavljanje novih društev, za vsklajevanje programov in podobno. Ena njihovih glavnih nalog je tudi neposredno skrbeti za vzgojo kadrov.

V koprskem okraju imajo pogoje za ustanovitev občinskih zvez za telesno kulturo Koper, Izola, Ilirska Bistrica, Postojna in Sežana. Svet za telesno kulturo okraja Koper je že poslal priporočila in pričakuje, da bodo v kratkem začeli ustanavljati iniciativne odbore.

Za konec še eno vprašanje: ali bi nam lahko v grobih obrisih očrtali program letošnjih večjih telesnovzgojnih in športnih prireditev?

Športna tekmovanja v nogometu, košarki, rokometu in odbojki se bodo odvijala v okviru okrajnih lig, v vseh drugih panogah pa bodo okrajna prvenstva. Namen imamo organizirati okrajno ligo tudi za atletiko. Zavedamo se, da se bomo morali precej potruditi, če bomo hoteli, da nam bo ta zamisel uspela.

Med največjimi telesnovzgojnimi prireditvami bo letos zlet »Bratstva in enotnosti« v Novem mestu. Naša okrajna zveza se bo na to prireditev temeljito pripravila in se je tudi polnoštevilno udeležila. V drugi polovici aprila in ves maj bodo po občinah občinski festivali telesne vzgoje s številnimi tekmovanji. Zaključek občinskih festivalov pa bo v središčih občin na Praznik mladosti 25. maja.

-1

NOGOMET

Nezaslužen poraz Tomosa v Celju

Olimp — Tomos 4 : 1 (3 : 0)

Igralci Tomosa so v nedeljo gostovali v Celju, kjer so se pomerili z domačim Olimpom. To je bila vrnitev obiska Olimp, ki je jeseni igral s Tomosom v Kopru (1:0 za Olimp). Tekma se je končala sicer z visoko zmago domačinov, vendar so dogodki na igrišču potekali drugače, kakor kaže izid. Olimp je namreč že v prvih šestih minutah igre vodil s 3:0.

Vse tri gole bi lahko vratar ubranil, saj so dva streljali celo z razdalje 35 metrov. Toda tokrat je vratar Tomosa popolnoma odpovedal. Zelo verjetno pa je na vratarja in sploh na celotno moštvo vsaj v začetku vplival hud mraz, saj so se zelo nerodno gibali po igrišču. Pozneje so se Koprčani segreli in bili povsem enakovredni na igrišču.

O igri sami lahko rečemo, da je zadovoljila gledalce in da je bila precej boljša kakor pa jeseni v Kopru med istima moštvoma. Škoda, da so Koprčani prešli v prvih minutah tri gole, sicer bi verjetno še bolje zaigrali. Med najboljšimi je bil Furlanič, ki je tudi dosegel častni gol.

V predtekmi so nastopili mladinci obeh moštev. Izid 0:0 je za Koprčane, ko so nastopili na tujem igrišču, kar zadovoljiv.

VLADIMIR JENKO —
TRENER TOMOSA

Kakor smo obveščeni, je prevzel trenerske posle pri Tomosu nogometni sodnik in trener Vladimir Jenko. S svojimi bogatimi nogometnimi izkušnjami bo lahko mnogo pripomogel k tehničnemu napredku Tomosove enajstoričnice. Zlasti še, če se bo tako zagrizeno lotil dela, kakor se ga je pred dvema letoma pri piranskem Sidru. Takrat je v enem letu spravil piranske nogometnaše z zadnjega na drugo mesto na lestvici.

*SLOVENSKI
JADRAN*

v vsako hišo
Slovenskega Primorja

SAH

Zapleten položaj na koprskem turnirju

Na turnirju za prvenstvo Koprca so med tednom odigrali deveto kolo. Glavno resenečenje je pripravil Jevnikar, ki je premagal Kovača in mu tako prizadejal prvi poraz. Glavno srečanje

POLLETNI USPEHI

Na osemletki v Ilirski Bistrici je v prvem polletju letošnjega šolskega leta izdelalo razrede 75,04% učencev. Najboljši je bil III. razred in učenci so izdelali 92,4%, najslabši pa VII. razred z 52,19%. V vseh osmih razredih je bilo 1038 učencev.

SEMINAR PROSVETNIH
DELAVCEV

V ponedeljek, 1. t. m., so v Ilirski Bistrici pričeli s seminarjem za prosvetne delavce s področja občine. Seminar je trajal 4 dni. Seznanili so se z ideološko vzgojnimi problemi na šolah ter drugimi vprašanji, ki zadevajo šolstvo.

tega kola med Omladičem* in Zavcem je bilo prekinjeno. Omladič ima dva kmeta več, vendar ima Zavec še zmeraj nekaj možnosti za remi zaradi grožnje večnega šaha. Jeruc je v tem kolu premagal Svetino, Jereb pa Pirih. Habič je prekinil v dobljenem položaju s Furlanom.

Še nekaj izidov prekinjenih in odloženih partij: Habič-Zavec 1:0, Omladič-Jeruc 1:0 in Verk-Pirih 1:0.

Stanje po devetem kolu: Omladič 6 in pol (1), Kovač 6 (1), Habič 5 in pol (2), Verk 5 (2), Gerželj 4 (3), Jevnikar 3 in pol (3) in tako dalje.

Po porazu Kovača je stanje na vrhu nejasno. Zdaj ima kar šest igralcev približno enako možnost za osvojitve prvega mesta. V zadnjih kolih je odlično zaigral Habič, ki ima obe prekinjeni partiji dobljeni in bo verjetno skupaj z Omladičem prevzel vodstvo. Njuno medsebojno srečanje, ki bo na sporedu v desetem kolu, bo verjetno odločilnega pomena za prvo mesto. Sicer pa nadaljnja presenečenja niso izključena in prav lahko se bo na koncu znašlo na prvem mestu več igralcev.

Kaj je novega v Portorožu

Danes je že malo Slovencev, ki ne bi poznali Portoroža, najlepšega letovišča na naši 42 kilometrov dolgi obali. Tudi za tuje turiste postaja ta »zaliv cvetja« in lepih hotelov pojem udobnega in prijetnega letovanja in marsikdo izmed njih se že po prvem obisku odloči, da bo postal stalni gost slovenske »riviere«.

Arhitekta Mirka Lipužiča iz Ljubljane smo srečali v parku pred Slavnikovo turistično poslovalnico v Portorožu prav v trenutku, ko si je ogledoval ta lepi trg. Po njegovem projektu so namreč pred nekaj leti uredili dobršen del prostora v središču Portoroža v privlačno zeleno površino, ki je postala s svojo skulpturo Prometeja ob bazenu z vodomatom priljubljeno shajališče turistov in tudi »tarča« navdušenih fotoamaterjev.

Tovariš arhitekt, ali ste razen tega projekta uresničili tujak še kakšno svoj zamisel?

V Portorožu pravkar zaključujejo gradnjo novega letnega kina po mojem projektu. Že pred leti pa mi je uspelo izvesti po-

srečno zamisel za razširitev cestišča pred hotelom Palace. Razen tega sem opravil tudi nekatere večja naročila za Piran: obnovo znane beneške hiše, kjer urejamo Slavnikovo turistično poslovalnico. Ta bo ena najlepših v Sloveniji, saj smo vgradili v te prostore 16 m² Spacalovega mozaika, ki se lepo ujema z okoljem. Nadalje so po mojem projektu uredili novo sodobno pekarno, pravkar pa delam na projektu za novo turistično poslovalnico piranskega Turističnega društva, ki bo na Tartinijevem trgu.

Kot je znano, je cona Portorož—Piran obdelana v projektih iz seminarja prof. Eda Mihevc, ki je glavni urbanistični posegi iz tega projekta bodo realizirani na tem področju že letos oziroma v bližnji prihodnosti?

Portorož je iz razumljivih razlogov osrednje torišče našega dela. Med največje objekte, ki jih bomo začeli graditi že prihodnje leto, sodi brez dvoma kino-gledališče na prostem. To bo v pravem pomenu besede amfite-

Prometej s portoroškega trga se bo preselil v Piran

Postojnska jama - Trojanski konj

Med vsemi naravnimi lepotami in turističnimi znamenitostmi naše domovine, je Postojnska jama bržkone najbolj znana. Vsako leto jo obišče in občuduje več tujcev. Bili pa so tudi tujci, na katere je napravila jama posevno drugačen vtis; kapniki so jih malo brigali, bolj jih je prevzel podzemeljski prostor.

Sredi prejšnjega stoletja so trasirali železniško progo, ki veže danes Ljubljano s Trstom. Največ preglavic je delala inženirjem trasa med Planino in Postojno. Dolgo so si belili glave, kako in kje naj speljejo železnico. Predlagali so mnogo variant. Eden izmed inženirjev je predlagal, naj bi izkoristili podzemeljski svet in izpeljali progo skozi Planinsko in Postojnsko jama. Ko bi obveljala njegova, bi bil obisk v Postojnski jami redna večja kakor pa je danes, toda na mestu, kjer stoji sedaj Jamska restavracija, bi ždel zakajen kolodvor.

Nekolikanj bolj »romantičen« od tega avstrijskega inženirja, je bil Italijanski generalni štab. Po I. svetovni vojni so si Italijani prisvojili skupaj s Primorsko tudi Postojnsko jama. Meja z Jugoslavijo je potekala nad jama. Izhod v Planini je bil že na jugoslovanski strani. To je dalo generalom v Rimu misliti. Spomnili so se Homerja in znamenitega Trojanskega konja. Njihovi inženirji in tehnikali so premerili jama in se

ukvarjali s tem, da bi s predorom povezali Postojnsko in Planinsko jama. V primeru vojne bi tako primarširali vojniki v Jugoslavijo na tistem kraju, kjer bi jih »Serbi« najmanj pričakovali.

HRVAŠKI INDIJANCI

Jugoslovansko poglavje ameriške zgodovine je verjetno staro prav toliko, kakor Amerika sama. Naši ljudje so prišli v Novi svet bržkone že s Kolumbom, saj so bili hrvaški mornarji iz Dubrovnika tedaj zelo znani in cenjeni. Dalmatinci so za 4 desetletja prehiteli ponesrečeni poskus Sir Walter Raleigha, da bi ustanovil prvo angleško kolonijo na ozemlju današnjih Združenih držav.

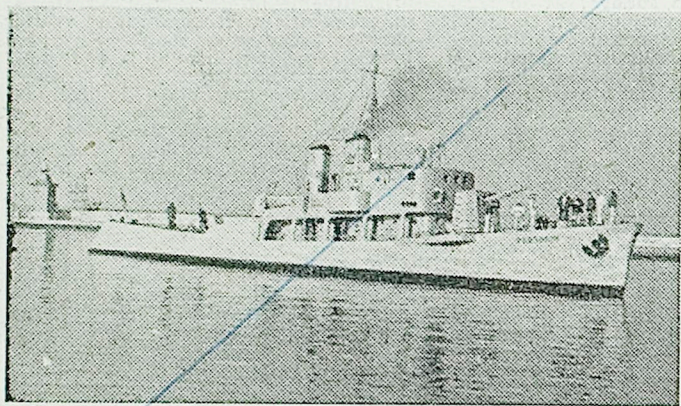
Okrog leta 1540 je odplulo v Ameriko več dubrovniških ladij v upanju, da bi našli primerno zemljo za begunce, ki so se pred Turki in vedno večjim številu zatekali v dubrovniško republiko. Zdi se, da se je ena ali več teh ladij ponesrečilo na obali sedanje Severne Karoline; nekaj mornarjev se je tedaj rešilo verjetno na otok Roanoke. Tam so se pomešali z domačini, ki jih poznamo odslej kot Hrvške Indijance (Croatian Indians). V Severni Karolini živi še danes ljudstvo, ki se imenuje »Croatans« in trdi, da so njihovi potomci davna hrvaška plemena. Pred severno karolinško obalo leži »Hrvški otok« (Croatian Island) in »Hrvška ožina« (Croatian Sound).

»Hrvške Indijance« so odkrili leta 1580. Nekateri ameriški učenjaki in zgodovinarji trdijo, da ti Indijanci niso potomci tistih davnih hrvaških prodolomcev. Vendar se to ne zdi povsem verjetno. Dubrovniška pomorska zgodovina trdi, da se ladje, ki so odplule v Novi svet sredi šestnajstega stoletja, niso nikdar vrnile.

Naši ljudje so bili torej med prvimi, če ne celo prvi, priseljenci iz Evrope, ki so se naselili na ozemlju današnje ZDA. (po ameriških virih)

PETELINOVA NOGA

Vsak grb je simboličen. Simboličen za tisto, kar hoče povedati in značilen za tistega, ki ga je zamislil. Svoje čase so imeli v Piranu dva grba, mestnega in občinskega. Mestnega so jim vsilili, občinskega so zamislili pa sami. Na njem je upodobljena petelinova noga. In kaj bi lahko ta noga simbolizirala? Stari Pirančani so bili dobrodušni in duhoviti. S tem simbolom so hoteli povedati, da je njihova občina tako majhna, da bi jo lahko pokrili s svojo nogo celo petelin.

Prejšnji teden so končali snemanje v Piranu nekatere zunanje in notranje prizore za francosko-nemški film »Noč v Montecarlo«. V ta namen so v piranski ladjedelnici z lesonitom preoblekli starega vlačilca »Urha« v križarico in ji dali ime »Persimon«. Vlačilcu so dali še en dimnik in topove, da bi izgledal stari »civilni« čimbolj prepričljivo in bojevito

Iz zgodovine birokracije

Svoje dni so imeli ljudje časa na prebitek. V Parizu so n. pr. cerkvene ure po 60 minut ali pa še več odbijale peto uro; ko je ena ura bila pet, je druga odbijala šele četrto uro. Nikomur se ni nikamor mudilo. Značilen primer nekdanje ekspeditivnosti je znan tudi iz naših krajev. Leta 1538 (ali 39) so sklicali piranski plemiči ljudi na tlako, da bi gradili pristanišče. Podložniki so ugovarjali, češ naj se gradi luka s sredstvi občinske blagajne. Niti plemiči niti podložniki niso hoteli popustiti.

Navsezadnje so sporočili v Benetke, naj pride razsoditi spor posebna komisija. V Benetkah so sprejeli prošnjo »na znanje«. Piranski podložniki so čakali, čakali in čakali... komisija se je pa ravnala po zlatem načelu: »Bolje pozno, kakor nikoli.« V Piran je prišla čez 18 let. Ugotovila je, naj gredo stroški v breme občinske blagajne. Zdaj so se pritožili plemiči in zahtevali novo komisijo. Ta komisija je bila pa še bolj urnih nog. Zmigala se je šele po 30 letih. Tolikšna je bila pa tedaj povprečna življenjska starost.

ŽENA, SOPROGA, GOSPA

Nemški humorist David Strauss je razdelil zakonske družice v tri vrste: v ženo, soprogo in gospo.

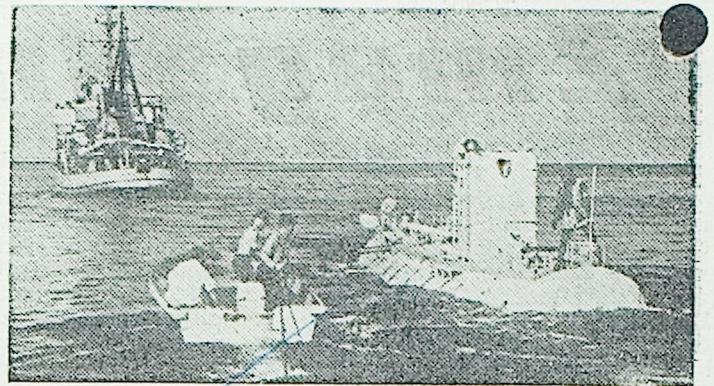
Žena je tista, ki se je poročila iz ljubezni, soproga pa sta se vzela iz simpatij, gospod in gospa pa zaradi denarja. Žena ljubi svojega moža, soproga je do njega obzirna, gospa pa samo trpi. Moški ima za sebe ženo, za sebe in za prijatelje soprogo, za ves svet pa gospo. Z gospodinjstvom se ukvarja žena, z domom soproga, za »dober ton« skrbi gospa. Kadar mož zbolí, ga žena neguje, soproga obiskuje, za njegovo zdravje se pa pri zdravnikih zanima gospa. Poročeni moški se z ženo sprehajajo, vozi s soprogo družbo pa obiskuje z gospo. Žena deli z možem njegove skrbi, soproga denar, gospa pa dolgove. Če umre, ga bo žena objokovala, soproga bo za njim žalovala, gospa bo pa oblečena v črno.

»Semkaj pa Adenauer ni prišel« so zapisali napredni italijanski časopisi po obisku zahodnonemškega kanclerja v Italiji. Gre namreč za snomenik padlim Italijanom, ki so jih nacisti pobili v Rimu. Od tega je pravkar 17 let in k snomeniku Fosse Ardeatine se je med Adenauerjevimi obiskom zgrnila množica Rimljanov, ki je počastila spomin na padle borce, hkrati pa »dala vedeti Nemcem, da napredni Italijanom ni nič kaj všeč rovarjenje in podpihanje starega kanclerja po Evropi, ko zaman išče zaveznikov za svojo hajskaško politiko

Deklica na sliki je Viviane iz Frejus. V roki ima zlato medaljo, s katero je bila odlikovana, ker je med zadnjo katastrofo v tem francoskem mestu, ki ga je zaradi podtega jezua zalila voda, duhaprisotno rešila svoja dva mlajša brata, da nista utonila v pobesneli vodi

Batiskaf »Trieste« je pred nedavnim opravil najtežavnejši izpit: spustil se je v največjo morskno globino na Zemlji: v skoraj 12.000 metrov globoki Marianski prepad v Tihem oceanu. Zdej strokovnjaki proučujejo gradivo, ki sta ga člana posadke — znani raziskovalec Piccard mlajši in njegov spremljevalec Donald Walsh — prinesla iz tega prepada, kjer vlada nepojmljivi pritisk 1.200 atmosfer. Vendar pa sta raziskovalca tudi v tej globini naletela na živa bitja — kakšna pa so, bodo morda pokazali posneti filmi. Vsekakor znanstveni svet z velikim zanimanjem pričakuje rezultate tega podviga

ZEMLJA IMA REP

Sovjetski astronom Fesenkov je na podlagi večletnega proučevanja dognal, da ima Zemlja rep, ki je podoben kometnemu. Razen tega je ugotovil, da je ta rep sestavljen iz delcev zraka in je dolg približno 100.000 kilometrov. Na ta način vleče Zemlja za seboj del svoje atmosfere, ki je težka približno 11.000 ton in predstavlja tudi izgubo zraka.

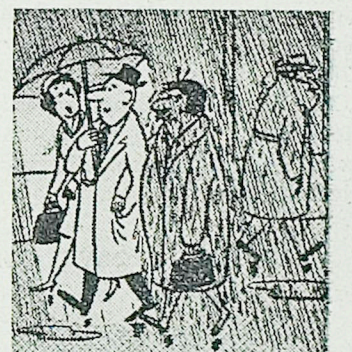
S festivala popevk v Sanremu, kjer je pevec Domenico Modugno doživel svoje veliko razočaranje: Toni Dallara in Renato Rascel sta s svojo pesmijo »Romantica« odnesla prvo nagrado pred njegovo pesmijo »Sono libero«. Na sliki po sporočeni odločitvi žirije je Toni Dallara od veselja dvignil »pritlikavčka« Rascela na roke

— Čestitam, draga moja, poročila si najbolj interesantnega med možmi, ki sem jih jaz zavrnila...

AVTOMATSKO STIKALO

V Zahodni Nemčiji so izdelali električno stikalo, ki samodejno prižiga in ugaša električno luč. Kakor hitro se zmrachi, prižge stikalo luč in jo ugasne, kakor hitro se malce zdani. Avtomat deluje na principu fotocelice in je reguliran na tisto intenzivnost svetlobe, pri kateri je moč še brati. Kakor hitro je ta meja prekoračena, se avtomat vključi. Novi avtomat je že našel svoj »življenjski prostor«. Predvsem ga bo moč uporabiti pri razsvetljevanju izlozb in pri javni razsvetljavi.

— Pristrčne čestitke, gospa! Vas moč je pa res ljubezniv...

A. P. ČEHOV

7

ŠVEDSKA VŽIGALICA

DETEKTIVSKA ZGODBA

— To je kopalnica, — je rekla komisarka. — Toda prosim vas, ne govorite o tem nikomur!

Na vratih sta ugledala Čubikov in Djukovski gromozansko visečo ključavnico.

— Pripravite svečo in vžigalice! — je šepnil sodnik svojemu pomočniku.

Komisarka je odklenila vrata in spustila gosta v kopalnico. Djukovski je vprasnili vžigalice in osvetlil predverje. Sredi predverja je bila miza. Na njej je stal samovar, zraven njega pa globok krožnik z oglodanimi kostmi in ostanke nekakšne omake.

— Dalje!

Prišli so v naslednji prostor, v kopalnico. Tudi tam je stala miza. Na mizi je ležala gnjat, steklenica z vodko, kozarci, noži, vilice.

— Kje je... no? Kje je mrlič? — je vprašal sodnik. — Na vrhnji polici! — je zašepetala komisarka drhteč in vedno bolj bledele.

Djukovski je vzel svečo in zlezal na vrhnjo polico. Tam je zagledal dolgo človeško telo, ki je ležalo nepremično na veliki pernici. Slišati je bilo rahlo smrčanje.

— Vlečijo nas za nos, pri hudici! — je zakričal Djukovski. — To ni on! Tu lež nekakšno živo teslo! Hej, kdo ste vi, da bi vas vrag!

Telo je s švistom zajelo sapo in se zganilo. Djukovski ga je stresel. Telo je dvignilo roke, se pretegnilo in pridvignilo glavo.

— Kdo pa leze? — je vprašal hripav, težak bas. — Kaj b' pa rad?

Djukovski je pomolil svečo neznanecu pod nos in vzkrilnil. Po rdečem nosu, po črnih in razmršenih lasih, po brkih, od katerih je bil eden korenjaško zavihan, je spoznal konjeniškega praporščaka Kljauzova.

— Vi... Mark... Ivanič?! To je nemogoče! Sodnik je dvignil oči in onemel.

— To sem jaz, da... Kaj ste to vi, Djukovski? Kakšnega hudirja pa počenjate tukaj? Kdo je pa tisti gobec, tam spodaj? A-a, sodnik! S kakšno sodbo pa prihajate?

Kljauzov je skočil na tla in objel Čubikova. Olga Petrovna je zbežala skozi vrata.

— Po kakšnih opravkih? Da ga spijemo, kaj? Eh, hudici! Vse skupaj! Tra-ta-ti-to-tom... Zvrnimo ga! Kdo vas je pa pripeljal sem, kar tako? Kdo vam je povedal, da sem tukaj? Pa saj je vseeno! Zvrnimo ga!

Kljauzov je prižgal svetilko in nalil tri kozarčke vodke.

— Se pravi, jaz te ne razumem, — je dejal sodnik.

— Kaj ti pa je? Bi rad pridigo držal? Ne trudi se, bratec! Hej, Djukovski, spj svoj kozarček! Napravimo polomijo, fanta! Kaj pa gledate! Zapojta!

— Vseeno ne morem razumeti... — je rekel sodnik in samogibno spil svoj kozarec. — Zakaj si tukaj?

— Mi je že vseč, zakaj pa naj ne bi bil?

Kljauzov je nagnil kozarec in začel gristi vejico.

— Z vim pri komisarki, kakor vidiš! V samoti, kakor v pragozdu. Pij! Postalo mi je je žal, bratec! Zasmilila se mi je in zdaj sem tukaj, v zapuščenji kopalnici, odšel sem in nikomur... Redim se. Drugi teden jo mislim pobrisati... Sem se že nazrl...

— Nedosegljivo! — je rekel Djukovski.

— Kaj pa naj bi bilo nedosegljivo?

— Nedosegljivo! Pri bogu, kako se je znašel vaš škorenj na vrtu?

— Kakšen škorenj?

— En škorenj smo našli v vaši spalnici, drugega pa na vrtu.

— Zakaj bi pa radi to vedeli? Kaj vas pa briga... Tak pijta no, da bi vaju vrag! Če sta me že zbudila, potem pijta!... Zanimiva zgodba, bratec, s tem škornjem. Nisem hotel iti k Olji. Se na kraj pameti mi ni padlo... Prišla je pod okno, pa ti začne jezicati... Ženska, kaj si hočeš... Mene pa pograbi, in pijan kakor sem bil, pobere škorenj in ji ga vržem v glavo... Ha, ha... Kaj se

pa dereš, ji pravim. Zlezla je skozi okno, prižgala luč in me začne takole pijanega obdelovati. Prišlo ji je na misel, me privlekla semkaj in zaprla. Žrem kot... Ljubezen, vodka, prigrizek. Kam pa v? Hej Čubikov, kam pa greš?

Sodnik je pljunil in šel iz kopalnice. Za njim je šel s povešeno glavo Djukovski. Oba sta molče sedla v kočijo in se odpeljala. Še nikdar poprej se jima ta pot ni zdela tako pusta in dolga, kakor tokrat. Molčala sta. Čubikov se je ves tresel od zadržane jeze. Djukovski je zavil svoj obraz v ovratnik, kakor bi se bal, da bi mogla tema in prešči dež prebrati na njegovem licu sramoto.

Ko sta prišla domov, sta našla tam doktorja Tjutjeva. Doktor je sedel za mizo in globoko sopeč prelistaval »Njivo«.

— Kakšne stvari se dogajajo na svetu! — je dejal, ko je pozdravil sodnika s svojim žalostnim nasmeškom. — Spet Avstrija!... In tudi Gladstone v nekaterih ozirih...

Čubikov je zagnal klobuk pod mizo in zagrmel.

— Prekleti skelet! Da se mi nič več ne prikažeš! Da se mi ne prakažeš več s to svojo politiko! Požvižgam se nanjo! Ti pa, — se je obrnil Čubikov k Djukovskemu in mu zagrozil s pestjo: — Zgini, da te ne vidim!

— Toda... švedska vžigalice, saj... Kdo bi vedel... — Zadavi se s to svojo vžigalico! Zgini in ne draži me, drugače boš nekaj doživel! Poberi se, da ne bo po tebi več ne duha ne sluha!

Djukovski je vzdihnil, vzel svoj klobuk in odšel.

— Grem in se napijem! — je sklenil in s povešeno glavo zavil v prvo gostilno.

Ko se je kom sarka vrnila iz kopalnice, je našla moža v jedilnici.

— Kaj pa je hotel sodnik? — je vprašal mož.

— Prišel je povedat, da so našli Kljauzova. Pomisli, našli so ga pri tuji ženi!

— Eh, Mark Ivanič, Mark Ivanič! — je vzdihnil komisar in dvignil oči. — Ti mar nisen pravil, da razvrtnost ne vodi nikamor. Svaril sem te — pa me nisi poslušal.